

แผนบริหารจัดการความเสี่ยง ประจำปี พ.ศ.2566

องค์การบริหารส่วนตำบลสองแพรก
อำเภอชัยบุรี จังหวัดสุราษฎร์ธานี
www.songprak.go.th

ประกาศองค์การบริหารส่วนตำบลสองแพรก
เรื่อง ประกาศใช้แผนบริหารจัดการความเสี่ยงขององค์การบริหารส่วนตำบลสองแพรก
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๖

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๗๙ แห่งพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ.๒๕๖๑ มาตรา ๗๙ ถือปฏิบัติตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนดหลักเกณฑ์กระทรวงมหาดไทยว่าด้วย มาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ.๒๕๖๒ องค์การบริหาร ส่วนตำบลสองแพรกได้ดำเนินการจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๖ เสร็จ เรียบร้อยแล้ว

เพื่อให้การดำเนินการบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นไปตามมาตรฐานที่กระทรวงการคลังกำหนด โดยมี เป้าหมายเพื่อสร้างความเชื่อมั่น ความสมเหตุสมผลในการบริหารจัดการในหน่วยงานภาครัฐ เพื่อให้การดำเนินงานของ องค์การบริหารส่วนตำบลสองแพรกเป็นไปตามเป้าหมายและบรรลุมิติวัตถุประสงค์ของหน่วยงานและสร้างควมมีประสิทธิภาพ ในการดำเนินการตามแนวทางที่กระทรวงการคลังกำหนด จึงประกาศใช้แผนบริหารจัดการความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๖ และแจ้งให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทราบ โดยทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่ ๑๙/ เดือน มีนาคม พ.ศ.๒๕๖๖

ลงชื่อ

(นายสมเกียรติ จิตต์พินิจไม่ตรี)

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลสองแพรก

คำนำ

การบริหารจัดการความเสี่ยง นับเป็นเครื่องมือสำคัญและมีประโยชน์ในการบริหารจัดการองค์กรให้สามารถบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ด้วยการบริหารปัจจัยและควบคุมกิจกรรมทั้งกระบวนการ การดำเนินงานต่าง ๆ โดยลดมูลเหตุของแต่ละโอกาสที่ก่อให้เกิดความเสียหายในด้านการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ขององค์กร ทำให้องค์กรสามารถขับเคลื่อนไปสู่เป้าหมายได้อย่างมั่นคง

องค์การบริหารส่วนตำบลสองแพรกได้จัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยง ประจำปี พ.ศ. 2566 ขึ้น เพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นและผู้ปฏิบัติงานทุกสำนัก/กอง มีความเข้าใจถึงกระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยง สามารถดำเนินการบริหารจัดการความเสี่ยงตามกระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยงที่ได้กำหนดไว้ในแผน ซึ่งเป็นการลดมูลเหตุและโอกาสที่จะเกิดความเสียหายให้ระดับความเสี่ยงและขนาดของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นอยู่ในระดับที่สามารถยอมรับได้ ประเมินได้ ควบคุมได้ และตรวจสอบได้อย่างมีระบบ

แผนบริหารจัดการความเสี่ยงนี้จะบรรลุวัตถุประสงค์ตามคาดหวังได้ก็ต่อเมื่อได้มีการนำแผนไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมของผู้บริหารท้องถิ่นและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานทุกสำนัก/กองที่จะให้ความร่วมมือการนำไปดำเนินการต่อและหวังเป็นอย่างยิ่งว่า แผนบริหารจัดการความเสี่ยงฉบับนี้จะเป็นประโยชน์แก่การปฏิบัติงานของบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกระดับ รวมทั้งเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนางานขององค์การบริหารส่วนตำบลสองแพรกต่อไป

องค์การบริหารส่วนตำบลสองแพรก

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทที่ 1 บทนำ	1
บทที่ 2 แนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยง	3
บทที่ 3 กระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยง	8
ส่วนที่ 4 แผนบริหารจัดการความเสี่ยง	29

บทที่ ๑ ➤ บทนำ

๑.๑ หลักการและเหตุผล

ตามพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ.๒๕๖๑ หมวด ๔ การบัญชี การรายงานและการตรวจสอบ มาตรา ๗๙ บัญญัติให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีการตรวจสอบภายใน การควบคุมภายใน และการบริหารจัดการความเสี่ยง โดยให้ถือปฏิบัติตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนด ซึ่งกระทรวงการคลังได้กำหนดหลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ.๒๕๖๒ ขึ้น เพื่อให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีการบริหารจัดการความเสี่ยง เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ตามยุทธศาสตร์ที่หน่วยงานของรัฐกำหนดไว้

การบริหารจัดการความเสี่ยง เป็นเครื่องมือทางกลยุทธ์ที่สำคัญตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี ที่จะช่วยให้การบริหารงานและการตัดสินใจด้านต่าง ๆ เช่น การวางแผน การกำหนดกลยุทธ์ การติดตาม การควบคุม และการประเมินผลการปฏิบัติงาน ตลอดจนการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ อย่างเหมาะสม มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และลดความสูญเสียและโอกาสที่ทำให้เกิดความเสียหายแก่องค์กร ภายใต้สภาวะที่ดำเนินงานของทุก ๆ หน่วยงาน ล้วนแต่มีความเสี่ยง ซึ่งเป็นความไม่แน่นอนอาจส่งผลกระทบต่อการทำงานหรือเป้าหมายของหน่วยงาน จึงจำเป็นต้องบริหารจัดการความเสี่ยงเหล่านั้นอย่างเป็นระบบ โดยระบุความเสี่ยงว่ามีปัจจัยเสี่ยงใดบ้างที่กระทบต่อการดำเนินงานหรือเป้าหมายของหน่วยงาน วิเคราะห์ความเสี่ยงจากโอกาสและผลกระทบที่เกิดขึ้น จัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยง กำหนดแนวทางในการจัดการความเสี่ยงและต้องคำนึงถึงความคุ้มค่าในการจัดการความเสี่ยงอย่างเหมาะสม

ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลสองแพรก จึงได้จัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงขึ้น สำหรับใช้เป็นแนวทางในการบริหารปัจจัยและควบคุมกิจกรรม รวมทั้งกระบวนการดำเนินการต่าง ๆ เพื่อลดมูลเหตุที่จะทำให้เกิดความเสียหาย ให้ระดับความเสี่ยงและผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในอนาคต อยู่ในระดับที่สามารถยอมรับ ประเมิน ควบคุมและตรวจสอบได้อย่างมีระบบ

๑.๒ วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้การดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลสองแพรกตามหลักเกณฑ์ปฏิบัติการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ.๒๕๖๒

๒. เพื่อให้มีแผนบริหารจัดการความเสี่ยงในการป้องกันผลกระทบและลดโอกาสที่จะเกิดความเสียหาย รวมถึงปัญหาอุปสรรคที่อาจจะเกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อการทำงานที่อาจไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ความเสร็จ และภารกิจ การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสองแพรก

๓. เพื่อให้ผู้บริหารและพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลสองแพรกเข้าใจหลักการและมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการความเสี่ยงขององค์การบริหารส่วนตำบลสองแพรก

๔. สร้างกรอบและแนวทางในการดำเนินงานให้แก่บุคลากร เพื่อให้สามารถบริหารจัดการความไม่แน่นอนที่จะเกิดขึ้นกับองค์การบริหารส่วนตำบลสองแพรกได้อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ

๕. เพื่อให้มีระบบในการติดตามตรวจสอบผลการดำเนินการบริหารความเสี่ยงและเฝ้าระวังความเสี่ยงใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา

๑.๓ เป้าหมาย

๑.ผู้บริหารท้องถิ่นและพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลสองแพรก มีความรู้ความเข้าใจเรื่องการบริหารความเสี่ยง เพื่อนำไปใช้ในการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์และแผนการดำเนินงานประจำปี ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้

๒.ผู้ปฏิบัติงานสามารถระบุความเสี่ยง วิเคราะห์ความเสี่ยง ประเมินความเสี่ยง และจัดการความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้

๓.สามารถนำแผนการบริหารจัดการความเสี่ยงไปใช้ในการปฏิบัติงานที่รับผิดชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๔.เกิดความรับผิดชอบต่อความเสี่ยงและการบริหารจัดการความเสี่ยงถูกกำหนดขั้นตอนอย่างเหมาะสมทั่วทั้งองค์การบริหารส่วนตำบลสองแพรก

๕.การบริหารจัดการความเสี่ยงได้รับการปลูกฝังให้เป็นวัฒนธรรมองค์กร

๑.๔ ประโยชน์ของการบริหารจัดการความเสี่ยง

๑.เป็นแหล่งข้อมูลสำหรับผู้บริหารท้องถิ่นในการตัดสินใจด้านต่าง ๆ เนื่องจากการบริหารความเสี่ยงเป็นการดำเนินการซึ่งตั้งอยู่บนสมมุติฐานในการตอบสนองต่อเป้าหมายและภารกิจหลักขององค์การบริหารส่วนตำบลสองแพรก

๒.เป็นเครื่องมือสำคัญในการบริหารงาน เนื่องจากการบริหารความเสี่ยงเป็นเครื่องมือช่วยให้ผู้บริหารท้องถิ่นมั่นใจว่า ความเสี่ยงได้รับการจัดการอย่างเหมาะสมและทันเวลา รวมทั้งเป็นเครื่องมือที่สำคัญของผู้บริหารท้องถิ่นในการบริหารงานและตัดสินใจด้านต่าง ๆ เช่น การวางแผน การกำหนดกลยุทธ์ การติดตามควบคุมและวัดผลการปฏิบัติงาน

๓.ช่วยให้การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสองแพรกสามารถบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้

๔.ช่วยสะท้อนให้เห็นถึงภาพรวมของความเสี่ยงต่าง ๆ ที่สำคัญ ซึ่งจะทำให้พนักงานภายในองค์การบริหารส่วนตำบลสองแพรกเข้าใจเป้าหมายและภารกิจหลักขององค์การบริหารส่วนตำบลสองแพรกและตระหนักถึงความเสี่ยงที่ส่งผลกระทบต่อองค์การบริหารส่วนตำบลสองแพรกได้อย่างครบถ้วน

๕.ช่วยให้การพัฒนาองค์กรเป็นไปในทิศทางเดียวกัน การบริหารความเสี่ยงทำให้รูปแบบการตัดสินใจในการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสองแพรกมีการพัฒนาไปในทิศทางเดียวกัน เช่น การตัดสินใจโดยผู้บริหารท้องถิ่น และการปฏิบัติงานของพนักงานส่วนตำบล มีความเข้าใจในกลยุทธ์ วัตถุประสงค์และระดับความเสี่ยงอย่างชัดเจน

บทที่ ๒ ➤ แนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยง

ตามแนวทางการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ได้ให้ความสำคัญกับ “การบริหารจัดการความเสี่ยง” ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญต่อการบริหารเชิงยุทธศาสตร์ในการผลักดันให้ภาครัฐมีผลการดำเนินงานที่เป็นเลิศ เป็นองค์กรที่มีสมรรถนะสูง (High Performance Organization : HPO) และเป็นกระบวนการที่สำคัญในการเน้นความสำคัญ หรือชี้ให้เห็นความเสี่ยงที่จะส่งผลกระทบต่อกิจกรรมที่องค์กรต้องดำเนินการให้บรรลุตามเป้าประสงค์และประเด็นยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้ การบริหารจัดการความเสี่ยงโดยการกำหนดนโยบาย แนวทาง และกระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยงที่มีความสอดคล้องกับพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ.๒๕๖๑ มาตรา ๗๙ ที่บัญญัติให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีการตรวจสอบภายใน การควบคุมภายใน และการบริหารจัดการความเสี่ยง โดยให้ถือปฏิบัติตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนด และหนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค ๐๔๐๙.๔/ว ๒๖ ลงวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๖๒ เรื่อง หลักเกณฑ์ กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ.๒๕๖๒ ซึ่งการบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นสิ่งที่ผู้บริหารและพนักงานทุกคนขององค์กรต้องให้ความสำคัญ และถือปฏิบัติตามแนวทางที่กำหนดไว้

การบริหารความเสี่ยงที่ดี คือ บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในองค์กรได้มีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ ตรวจสอบ ประเมินความเสี่ยงและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับองค์กรอยู่เสมอ รวมทั้งการร่วมกันวางแผนป้องกันและควบคุมให้เหมาะสมกับภารกิจ เพื่อลดสภาพปัญหาหรือหลีกเลี่ยงความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น และสร้างความเสียหายหรือความสูญเสียให้กับองค์กรได้ เพื่อเตรียมการรองรับการเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินแผนงาน/โครงการที่สำคัญ ซึ่งต้องครอบคลุมความเสี่ยงด้านธรรมาภิบาล ในการป้องกันข้อผิดพลาด หรือลดโอกาสที่จะทำให้องค์กรเกิดความเสียหายหรือล้มเหลว โดยให้ระดับความเสี่ยงและผลกระทบที่เกิดขึ้นในอนาคตอยู่ระดับที่สามารถยอมรับได้และมีการติดตามประเมินผลได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นไปตามแนวทางการบริหารเชิงยุทธศาสตร์ที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน การจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงเพื่อเตรียมการรองรับการเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ที่สำคัญซึ่งต้องครอบคลุมความเสี่ยงด้านธรรมาภิบาล การบริหารจัดการความเสี่ยง จึงมีความสำคัญและมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะป้องกันและควบคุมปัญหาในด้านต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากสถานการณ์ที่ไม่แน่นอนและส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติราชการ

ในปัจจุบันการบริหารจัดการความเสี่ยงจำเป็นจะต้องดำเนินการให้ครอบคลุมตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี หรือหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) ประกอบด้วย ๑๐ หลัก คือ

- ๑.หลักการตอบสนอง (Responsiveness)
- ๒.หลักประสิทธิผล (Effectiveness)
- ๓.หลักประสิทธิภาพ (Efficiency / Value for money)
- ๔.หลักความเสมอภาค (Equity)
- ๕.หลักมุ่งเน้นฉันทามติ (Consensus Oriented)
- ๖.หลักการตรวจสอบได้/มีภาระรับผิดชอบ (Accountability)
- ๗.หลักเปิดเผย/โปร่งใส (Transparency)
- ๘.หลักการกระจายอำนาจ (Decentralization)
- ๙.หลักการมีส่วนร่วม (Participation)
- ๑๐.หลักนิติธรรม (Rule of Law)

เป็นหลักที่นำมาใช้บริหารงานในปัจจุบันอย่างแพร่หลาย ช่วยส่งเสริมให้องค์กรดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สร้างศรัทธาและความเชื่อมั่นองค์กรให้แก่บุคลากรภายนอกและทำให้เกิดการพัฒนาองค์กรอย่างต่อเนื่อง อันจะส่งผลให้การปฏิบัติงานตามโครงการและภารกิจบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้การบริหารจัดการความเสี่ยงยังมีส่วนช่วยให้เกิดการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรและภายในองค์กร นำมาซึ่งการประสานงาน การติดต่อแลกเปลี่ยนข้อมูลและความร่วมมือในการดำเนินการต่าง ๆ เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายในการบริหารราชการแผ่นดินต่อไป

นิยามการบริหารจัดการความเสี่ยง

การบริหารจัดการความเสี่ยง หมายความว่า กระบวนการบริหารจัดการเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อหน่วยงานรัฐ เพื่อให้หน่วยงานของรัฐสามารถดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน รวมถึงเพื่อเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถให้หน่วยงานของรัฐ

ความเสี่ยง หมายความว่า ความเป็นไปได้ของเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นและเป็นอุปสรรคต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน

ทั้งนี้ การบริหารจัดการความเสี่ยงต้องดำเนินการในทุกระดับหน่วยงานของรัฐและอย่างน้อยต้องประกอบด้วย การระบุความเสี่ยง การประเมินความเสี่ยง และการตอบสนองความเสี่ยง โดยหน่วยงานของรัฐต้องจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงและต้องมีการสื่อสารแผนบริหารจัดการความเสี่ยงกับผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ต้องมีการติดตามประเมินผลการบริหารความเสี่ยงและทบทวนแผนการบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างสม่ำเสมอ และมีการรายงานการบริหารจัดการความเสี่ยงของหน่วยงานต่อผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

ปัจจัยเสี่ยง หมายถึง ต้นเหตุ หรือสาเหตุที่มาของความเสี่ยง ที่จะทำให้เกิดไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้โดยต้องระบุได้ด้วยว่าเหตุการณ์นั้นจะเกิดที่ไหน เมื่อใด เกิดขึ้นได้อย่างไร ทั้งนี้สาเหตุของความเสี่ยงที่ระบุควรเป็นสาเหตุที่แท้จริง เพื่อจะได้วิเคราะห์และกำหนดมาตรการลดความเสี่ยงในภายหลังได้อย่างถูกต้อง

กระบวนการบริหารความเสี่ยง เป็นกระบวนการที่ใช้ในการระบุ วิเคราะห์ ประเมินและจัดระดับความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของกระบวนการทำงานของหน่วยงานหรือขององค์กร รวมทั้งการบริหาร/จัดการความเสี่ยงโดยกำหนดแนวทางการควบคุมเพื่อป้องกันหรือลดความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ ซึ่งกระบวนการดังกล่าวนี้จะสำเร็จได้ต้องมีการสื่อสารให้คนในองค์กรมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการบริหารความเสี่ยงในทิศทางเดียวกัน ตลอดจนควรมีการจัดทำระบบสารสนเทศเพื่อใช้ในการวิเคราะห์ ประเมินความเสี่ยง

การระบุความเสี่ยง เป็นการระบุเหตุการณ์ ปัจจัยเสี่ยง/สาเหตุของความเสี่ยง ที่มีผลกระทบต่อเป้าหมาย/วัตถุประสงค์ตามภารกิจ โดยพิจารณาจากแหล่งที่มาของความเสี่ยงทั้งจากปัจจัยภายในและภายนอกองค์กรทุกด้าน เช่น ด้านการดำเนินงาน ด้านการเงิน ด้านกฎหมาย เป็นต้น

การประเมินความเสี่ยง หมายถึง กระบวนการที่ใช้ในการวิเคราะห์ความเสี่ยงและจัดลำดับความเสี่ยง โดยประเมินจากโอกาสที่จะเกิด (Likelihood) และผลกระทบ (Impact) โอกาสที่จะเกิด (Likelihood) หมายถึง ความถี่หรือโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง ผลกระทบ (Impact) หมายถึง ขนาดของความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นหากเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยง (ความรุนแรง/ความเสียหายทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน) โดยอาจพิจารณาถึงผลกระทบ เช่น ด้านชื่อเสียงองค์กร ด้านผู้รับบริการ ด้านบุคลากร ด้านเวลา ด้านความสำเร็จของงาน/กิจกรรม/โครงการ เพื่อจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยงว่าอยู่ระดับใด

ระดับความเสี่ยง หมายถึง สถานะ/ค่าของความเสี่ยงที่ได้จากการประเมินโอกาสและผลกระทบของแต่ละความเสี่ยง สามารถแบ่งเป็นได้หลายระดับ เช่น สูงมาก สูง ปานกลาง และต่ำ เป็นต้น

ลำดับความเสี่ยง หมายถึง สถานะ/ค่าของความเสี่ยงที่ได้จากการประเมินโอกาสและผลกระทบของแต่ละความเสี่ยงมาจัดลำดับความสำคัญเพื่อนำมาจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยง

การวิเคราะห์ Cost - Benefit เป็นการพิจารณาและประเมินโดยคาดการณ์ว่า กิจกรรม/โครงการนั้นมีความคุ้มค่าหรือไม่ เพื่อประกอบการตัดสินใจของผู้บริหารว่ามีความคุ้มค่าและสมควรจะดำเนินการหรือไม่ โดยเปรียบเทียบระหว่างมูลค่าของต้นทุน กับ ผลประโยชน์ที่คาดการณ์ว่าจะเกิดขึ้น ทั้งที่เป็นตัวเงิน (มูลค่า) และไม่สามารถประเมินออกมาเป็นตัวเงินได้โดยตรง (คุณค่า)

ความเสี่ยงที่ยอมรับได้ หมายถึง ความเสี่ยงที่ยอมรับให้มีความเสี่ยงได้ เพราะต้นทุนการจัดการความเสี่ยงสูง อาจไม่คุ้มกับผลประโยชน์ที่อาจจะเกิดขึ้น หรือเป็นความเสี่ยงที่มาจากปัจจัยภายนอกที่อยู่นอกเหนือการควบคุมหรือไม่อาจเลือกวิธีอื่นได้

การบริหารความเสี่ยง/การจัดการความเสี่ยง (Risk Management) หมายถึง กระบวนการที่ใช้ในการบริหารจัดการให้โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงลดลง หรือผลกระทบของความเสียหายจากเหตุการณ์ความเสี่ยงลดลงอยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้ ซึ่งการจัดการความเสี่ยงมีหลายวิธี

-**การยอมรับความเสี่ยง (Risk Acceptance)** เป็นการยอมรับความเสี่ยงที่เกิดขึ้น เนื่องจากไม่คุ้มค่าในการจัดการควบคุมหรือป้องกันความเสี่ยง

-**การลด/การควบคุมความเสี่ยง (Risk Reduction)** เป็นการปรับปรุงระบบการทำงานหรือการออกแบบวิธีการทำงานใหม่ เพื่อลดโอกาสที่จะเกิด หรือลดผลกระทบ ให้อยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้

-**การกระจายความเสี่ยง หรือการโอนความเสี่ยง (Risk Sharing)** เป็นการกระจายหรือถ่ายโอนความเสี่ยงให้ผู้อื่นช่วยแบ่งเบาความรับผิดชอบไป เช่น การทำประกัน การใช้บริการจากภายนอก (Outsource) เป็นต้น

-**การหลีกเลี่ยงความเสี่ยง (Risk Avoidance)** เป็นการจัดการความเสี่ยงที่อยู่ในระดับสูงมาก และหน่วยงานไม่อาจยอมรับได้ จึงต้องตัดสินใจยกเลิกโครงการ/กิจกรรมนั้นไป

-**การควบคุม (Control)** หมายถึง นโยบาย แนวทาง หรือขั้นตอนปฏิบัติต่าง ๆ ซึ่งกระทำเพื่อลดความเสี่ยง และทำให้การดำเนินการบรรลุวัตถุประสงค์ แบ่งได้หลายประเภท

-**การควบคุมเพื่อการป้องกัน (Preventive Control)** เป็นวิธีการควบคุมที่กำหนดขึ้นเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหายและข้อผิดพลาดตั้งแต่แรก เช่น การอนุมัติ การจัดโครงสร้างองค์กร การแบ่งแยกหน้าที่การควบคุมการเข้าถึงเอกสาร ข้อมูล ทรัพย์สิน เป็นต้น

-**การควบคุมเพื่อให้อัตราพบ (Detective Control)** เป็นวิธีการควบคุมที่กำหนดขึ้นเพื่อค้นพบข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นแล้ว เช่น การสอบทาน การวิเคราะห์ การตรวจนับ การรายงานข้อบกพร่อง เป็นต้น

-**การควบคุมโดยการชี้แนะ (Directive Control)** เป็นวิธีการควบคุมที่ส่งเสริมหรือกระตุ้นให้เกิดความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ เช่น การให้รางวัลแก่ผู้มีผลงานดี เป็นต้น

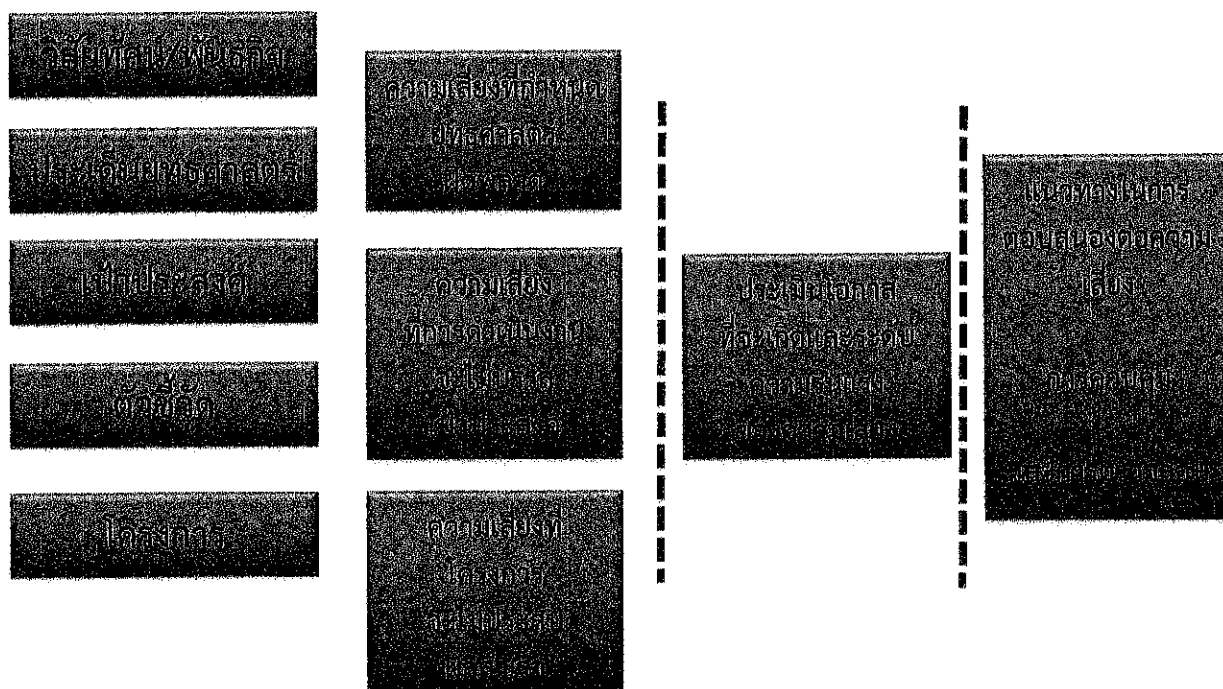
-**การควบคุมเพื่อการแก้ไข (Corrective Control)** เป็นวิธีการควบคุมที่กำหนดขึ้นเพื่อแก้ไขข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นให้ถูกต้อง หรือเพื่อหาวิธีการแก้ไขไม่ให้เกิดข้อผิดพลาดซ้ำอีกในอนาคต เช่น การจัดเตรียมเครื่องมือดับเพลิงเพื่อช่วยลดความรุนแรงของความเสียหายให้น้อยลงหากเกิดไฟไหม้ เป็นต้น

การจัดการความเสี่ยงต่าง ๆ เพื่อให้โอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงลดลง หรือผลกระทบของความเสียหายจากเหตุการณ์ความเสี่ยงลดลงอยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้ (Risk Appetite) การจัดการความเสี่ยงต้องมองปัญหาความเสี่ยง แบบองค์รวม ดังนั้น การจัดการความเสี่ยงที่เหมาะสมจะต้องอาศัยการ

มีส่วนร่วมจากผู้บริหารและผู้ปฏิบัติการจากทุกระดับร่วมกัน พิจารณาทั้งความเสี่ยงที่ยอมรับได้ และระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจและเห็นพ้องร่วมกันทั่วทั้งองค์กร จึงจะสามารถควบคุมความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้

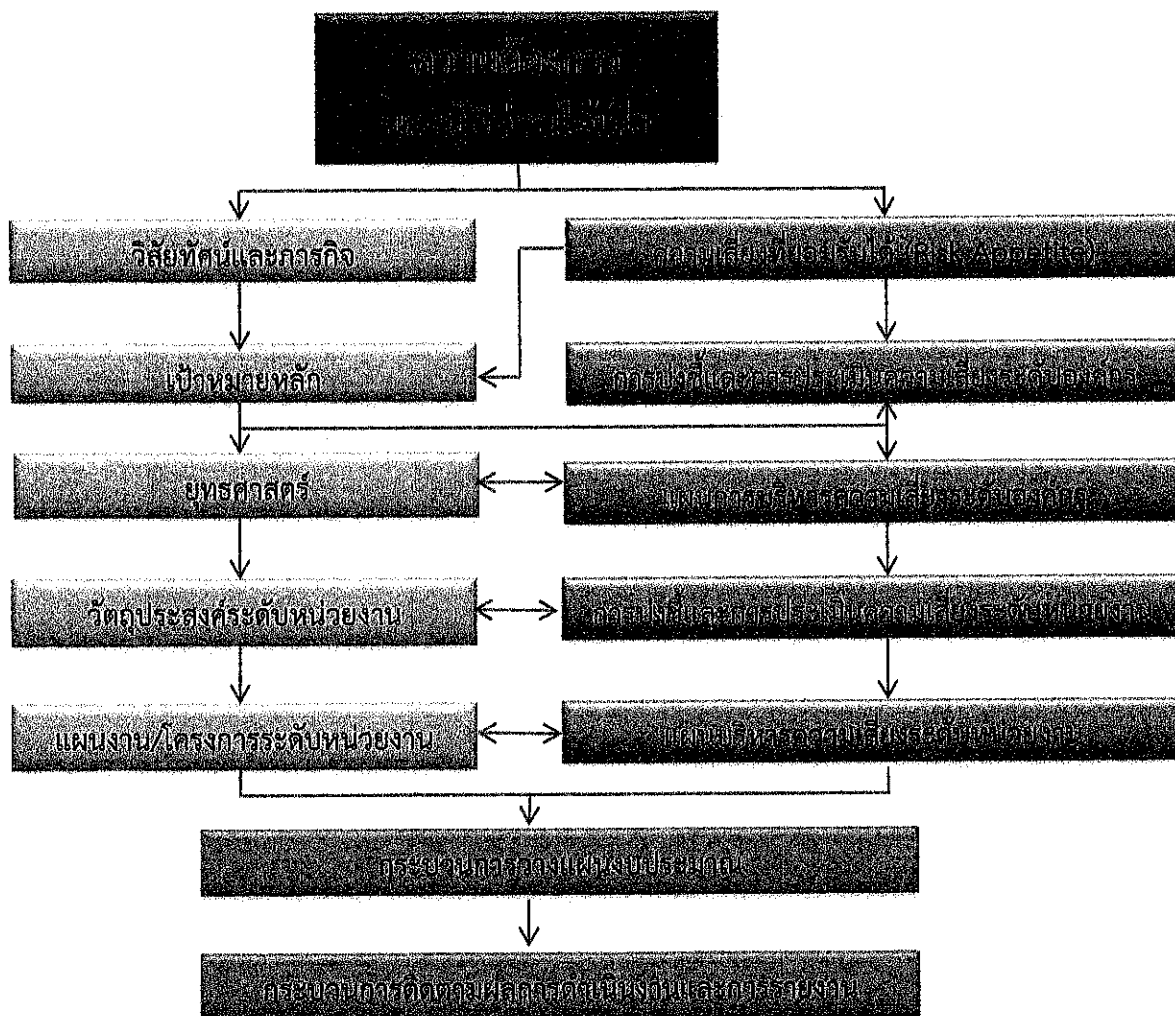
การบริหารความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กร (Enterprise Risk Management) คือ กระบวนการที่เป็นระบบในการบริหารปัจจัย และควบคุมกิจกรรม รวมทั้งกระบวนการดำเนินงานต่าง ๆ เพื่อลดมูลเหตุของโอกาสที่จะทำให้เกิดความเสียหายจากการดำเนินการที่ไม่เป็นไปตามแผน เพื่อให้ระดับของความเสี่ยงและผลกระทบที่จะเกิดขึ้น ในอนาคตอยู่ในระดับที่องค์กรสามารถยอมรับได้ควบคุมได้และตรวจสอบได้อย่างเป็นระบบ โดยการคำนึงถึงการบรรลุเป้าหมาย ทั้งในด้านกลยุทธ์ การปฏิบัติตามกฎระเบียบ นโยบาย ข้อบังคับ ข้อมูลทาง การเงินและไม่ใช่ทางการเงิน และการปฏิบัติงาน รวมถึงเรื่องอื่น ๆ เช่น ชื่อเสียงขององค์กร เป็นต้น โดยได้รับการสนับสนุนและการมีส่วนร่วมในการบริหารความเสี่ยงจากหน่วยงานทุกระดับทั่วทั้งองค์กร

ความเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์ การบริหารจัดการความเสี่ยง

การบูรณาการกระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยงกับกระบวนการวางแผนยุทธศาสตร์และกลยุทธ์

การบริหารความเสี่ยงเป็นกระบวนการที่ดำเนินการต่อเนื่องเชื่อมโยงกับกระบวนการวางแผนยุทธศาสตร์ และกลยุทธ์ต่างๆ ขององค์กร ซึ่งจำเป็นจะต้องมีการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง และให้ดำเนินการตามแผนบริหารความเสี่ยงเพื่อลดระดับความรุนแรงตลอดจนมีการติดตามและรายงานผลการบริหารความเสี่ยง โดยจะต้องเป็นการดำเนินการร่วมกันระหว่างหน่วยงานในสังกัด เพื่อให้หน่วยงานสามารถบรรลุเป้าหมายตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อการดำเนินงานขององค์กร

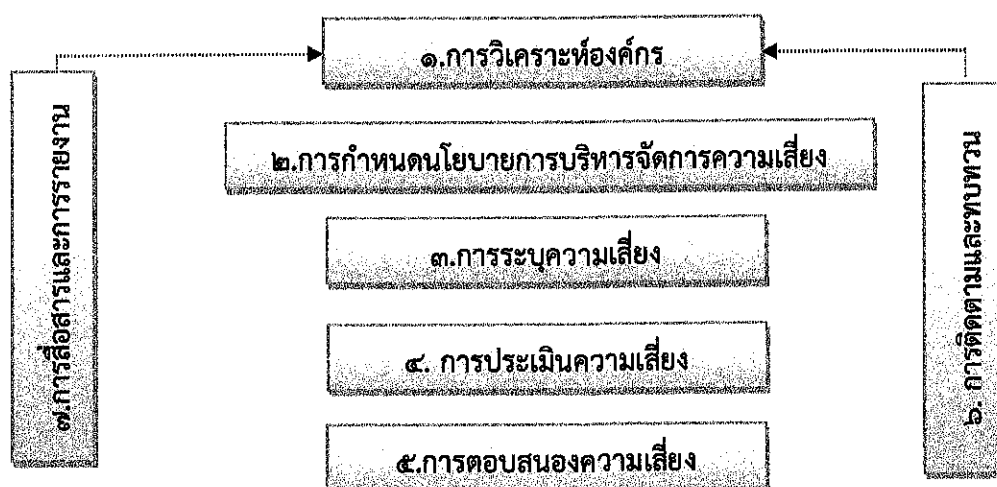

บทที่ ๓ ➤ กระบวนการการบริหารจัดการความเสี่ยง

กระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นกระบวนการที่เป็นวงจรต่อเนื่อง ประกอบด้วย

- ๑.การวิเคราะห์องค์กร
- ๒.การกำหนดนโยบายการบริหารจัดการความเสี่ยง
- ๓.การระบุความเสี่ยง
- ๔.การประเมินความเสี่ยง
- ๕.การตอบสนองความเสี่ยง
- ๖.การติดตามและทบทวน
- ๗.การสื่อสารและการรายงาน

การบริหารจัดการความเสี่ยง มีกระบวนการและขั้นตอนการบริหารจัดการความเสี่ยงโดยส่วนใหญ่ประกอบด้วยแผนผัง ดังนี้

๑.การวิเคราะห์องค์กร

ในการวิเคราะห์องค์กรหน่วยงานต้องเข้าใจเกี่ยวกับพันธกิจตามกฎหมาย อำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบของหน่วยงาน โดยการวิเคราะห์องค์กรต้องวิเคราะห์ทั้งปัจจัยภายในและภายนอกขององค์กร

ข้อมูลพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลสองแพรก

องค์การบริหารส่วนตำบลอาจออกข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อใช้บังคับในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลได้เท่าที่ไม่ขัดต่อกฎหมายหรืออำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในการนี้จะกำหนดค่าธรรมเนียมที่จะเรียกเก็บและกำหนดโทษปรับผู้ฝ่าฝืนด้วยก็ได้ แต่มิให้กำหนดโทษปรับเกินหนึ่งพันบาท เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น ในส่วนของการบริหารงานนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลมีการจัดแบ่งการบริหารงานออกเป็น สำนักปลัด กองคลัง กองช่าง และส่วนต่าง ๆ ที่องค์การบริหารส่วนตำบลได้ตั้งขึ้น โดยมีพนักงานส่วนตำบลเป็นเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน

นอกจากนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลอาจทำกิจการนอกเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหรือร่วมกับสภาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นอื่น

เพื่อกระทำการกิจการร่วมกันได้ ทั้งนี้ เมื่อได้รับความยินยอมจากสภาตำบลองค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง และกิจการนั้นเป็นกิจการที่จำเป็นต้องทำและเป็นการเกี่ยวเนื่องกับกิจการที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของตน

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๒ กำหนดให้ องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะ เพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง ตามมาตรา ๑๖ ดังนี้

- ๑.การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง
- ๒.การจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก ทางน้ำ และทางระบายน้ำ
- ๓.การจัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้ามและที่จอดรถ
- ๔.การสาธารณสุขโรคและการก่อสร้างอื่น ๆ
- ๕.การสาธารณสุขการ
- ๖.การส่งเสริม การฝึก และการประกอบอาชีพ
- ๗.คุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- ๘.การส่งเสริมการท่องเที่ยว
- ๙.การจัดการศึกษา
- ๑๐.การสังคมสงเคราะห์และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชราและผู้ด้อยโอกาส
- ๑๑.การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
- ๑๒.การปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัดและการจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย
- ๑๓.การจัดให้มีและบำรุงรักษาสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
- ๑๔.การส่งเสริมกีฬา
- ๑๕.การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพของประชาชน
- ๑๖.ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น
- ๑๗.การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง
- ๑๘.การกำจัดมูลฝอย สิ่งปฏิกูลและน้ำเสีย
- ๑๙.การสาธารณสุข การอนามัยครอบครัวและการรักษาพยาบาล
- ๒๐.การจัดให้มีและควบคุมสุสานและฌาปนสถาน
- ๒๑.การควบคุมการเลี้ยงสัตว์
- ๒๒.การจัดให้มีและควบคุมการฆ่าสัตว์
- ๒๓.การรักษาความปลอดภัย ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และการอนามัย โรงมหรสพและ

สาธารณสุขสถานอื่น ๆ

- ๒๔.การจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากป่าไม้ ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- ๒๕.การผังเมือง
- ๒๖.การขนส่งและการวิศวกรรมจราจร
- ๒๗.การดูแลรักษาที่สาธารณะ
- ๒๘.การควบคุมอาคาร
- ๒๙.การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- ๓๐.การรักษาความสงบเรียบร้อย ส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและรักษาความปลอดภัยในชีวิต

และทรัพย์สิน

๓๑. กิจกรรมใดที่เป็นผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

องค์การบริหารส่วนตำบลสองแพรกมีการกิจต่าง ๆ มากมายที่มีความสำคัญต่อท้องถิ่นเป็นอย่างมาก เพราะเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีขนาดเล็ก แต่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด โดยเฉพาะประชาชนในพื้นที่ชนบท องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เปิดโอกาสให้ประชาชนในชุมชนระดับตำบล หมู่บ้านได้เข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองตนเองตามระบอบประชาธิปไตย

* องค์การบริหารส่วนตำบลสองแพรก จึงจำเป็นต้องมีการบริหารจัดการความเสี่ยงขององค์การบริหารส่วนตำบลสองแพรก เพื่อหาวิธีการป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้น อันจะส่งผลกระทบต่อการทำงาน เพื่อลดโอกาสความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนในพื้นที่ การบริหารจัดการความเสี่ยงขององค์การบริหารส่วนตำบลสองแพรกมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นแนวทางที่ใช้ตรวจสอบและประเมินความเสี่ยงขององค์การบริหารส่วนตำบลสองแพรก ด้วยการคาดการณ์ล่วงหน้าในกรณีที่มีความเสี่ยงนั้นเกิดขึ้นจริงและนำแนวทางจัดการความเสี่ยงนี้ไปใช้ในการปฏิบัติงาน

๑.วิสัยทัศน์ (Vision)

องค์การบริหารส่วนตำบลสองแพรกได้กำหนดวิสัยทัศน์เพื่อเป็นสภาพการณ์ในอนาคต ซึ่งเป้าหมายและคาดหวังที่จะให้เกิดหรือบรรลุในอนาคตข้างหน้า จึงได้กำหนด วิสัยทัศน์ ดังนี้

ยึดหลักธรรมาภิบาล สร้างสรรค์การพัฒนา นำพาวิถีพอเพียง

๒.ยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์ ที่ ๑ : ด้านระบบการบริหารจัดการที่ดีและการพัฒนาศักยภาพเครือข่ายการทำงาน

ยุทธศาสตร์ ที่ ๒ : ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียง

ยุทธศาสตร์ ที่ ๓ : ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

ยุทธศาสตร์ ที่ ๔ : ด้านการพัฒนาสังคมและคุณภาพชีวิต

๓.เป้าประสงค์

๑.องค์การบริหารส่วนตำบลสองแพรกมีการบริหาร การให้บริการและการจัดการตามหลักธรรมาภิบาล

๒.ส่งเสริมประชาชนใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการประกอบอาชีพและการใช้ชีวิตประจำวัน

๓.สาธารณูปโภคและสาธารณูปการได้รับการพัฒนาให้ได้มาตรฐานอย่างครอบคลุมและทั่วถึง

๔.ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี ทั้งด้านการศึกษา สาธารณสุข สังคม และสิ่งแวดล้อมที่ได้

มาตรฐาน

๔.ค่าเป้าหมาย

๑.ร้อยละ ๘๐ ของประชาชนที่มีความพึงพอใจในการบริการ และการบริหารจัดการ

๒.ร้อยละ ๘๐ ประชาชน/กลุ่มอาชีพมีรายได้จากการประกอบอาชีพอย่างเพียงพอและยั่งยืน

๓.จำนวนโครงการด้านสาธารณูปโภคและสาธารณูปการที่ได้รับการพัฒนา ปีละ ๑๐ โครงการ

๔.จำนวนโครงการ/กิจกรรมด้านการศึกษา สาธารณสุข สังคม และสิ่งแวดล้อม ปีละ ๒๕
โครงการ

๕.ตัวชี้วัด

- ๑.การให้บริการ และการบริหารจัดการผ่านเกณฑ์ตามหลักธรรมาภิบาล
- ๒.ร้อยละประชาชน/กลุ่มอาชีพมีรายได้จากการประกอบอาชีพอย่างเพียงพอและยั่งยืน
- ๓.มีระบบสาธารณูปโภค และสาธารณูปการ ได้มาตรฐาน
- ๔.การศึกษามีประสิทธิภาพ
- ๕.จำนวนโครงการ/กิจกรรมด้านสาธารณสุข สังคม และสิ่งแวดล้อม

๖.กลยุทธ์

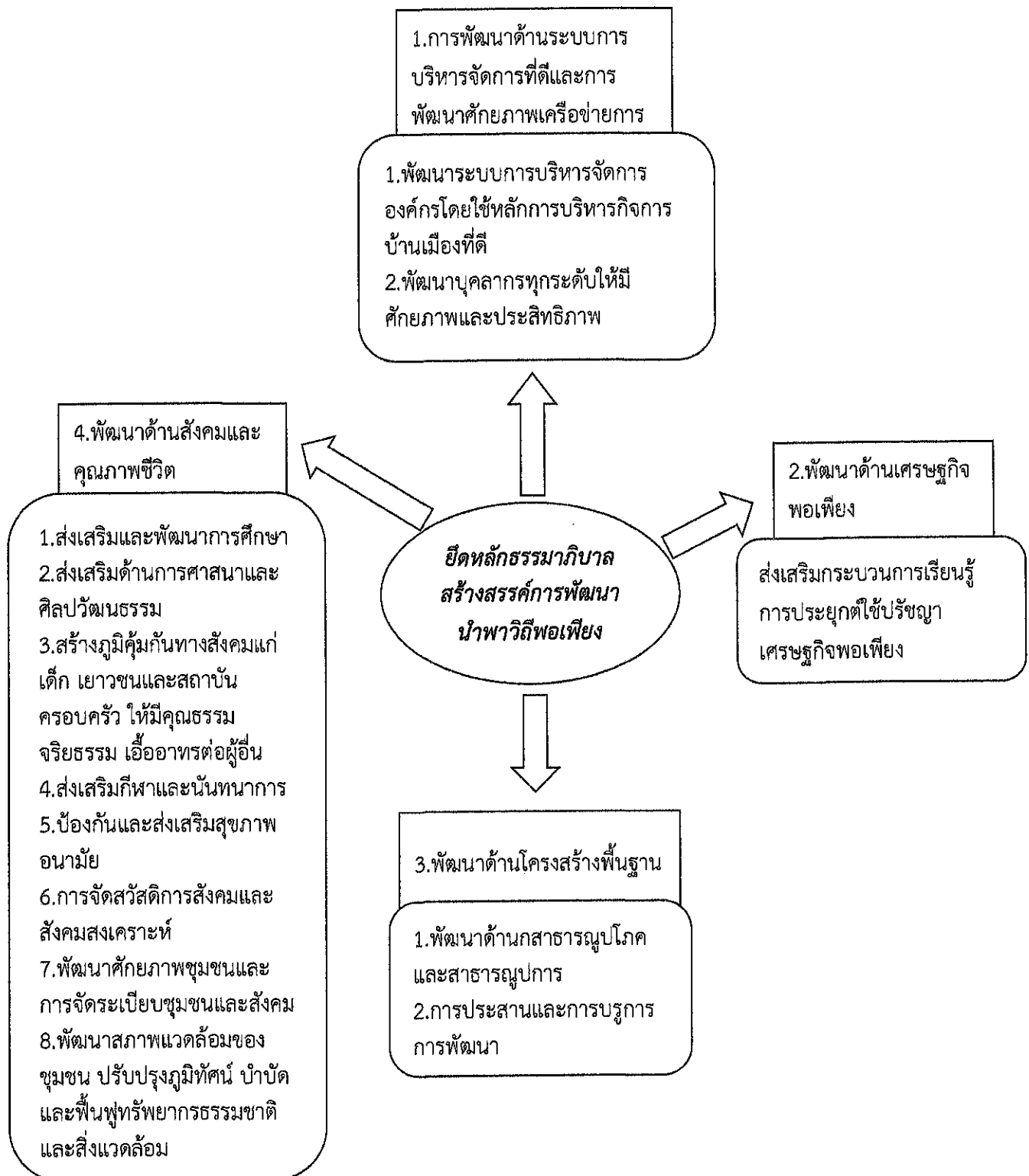
- ๑.พัฒนาระบบการบริหารจัดการองค์กรโดยใช้หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี
- ๒.พัฒนาบุคลากรทุกระดับให้มีศักยภาพและประสิทธิภาพ
- ๓.ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- ๔.พัฒนาด้านการสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ
- ๕.การประสานและการบูรณาการ การพัฒนา
- ๖.ส่งเสริมและพัฒนาการศึกษา
- ๗.ส่งเสริมด้านการศาสนาและศิลปวัฒนธรรม
- ๘.สร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมแก่เด็ก เยาวชนและสถาบันครอบครัว ให้มีคุณธรรม จริยธรรม

เอื้ออาทรต่อผู้อื่น

- ๙.ส่งเสริมกีฬาและนันทนาการ
- ๑๐.ป้องกันและส่งเสริมสุขภาพอนามัย
- ๑๑.การจัดสวัสดิการสังคมและสังคมสงเคราะห์
- ๑๒.พัฒนาศักยภาพชุมชนและการจัดระเบียบชุมชนและสังคม
- ๑๓.พัฒนาสภาพแวดล้อมของชุมชน ปรับปรุงภูมิทัศน์ บำบัดและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ

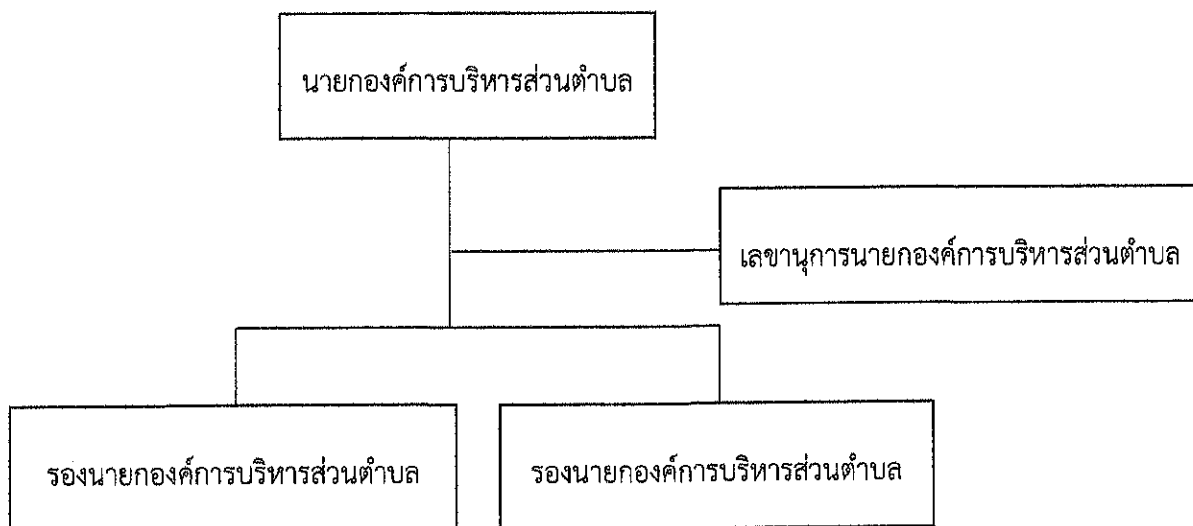
และสิ่งแวดล้อม

๗. จุดยืนทางยุทธศาสตร์

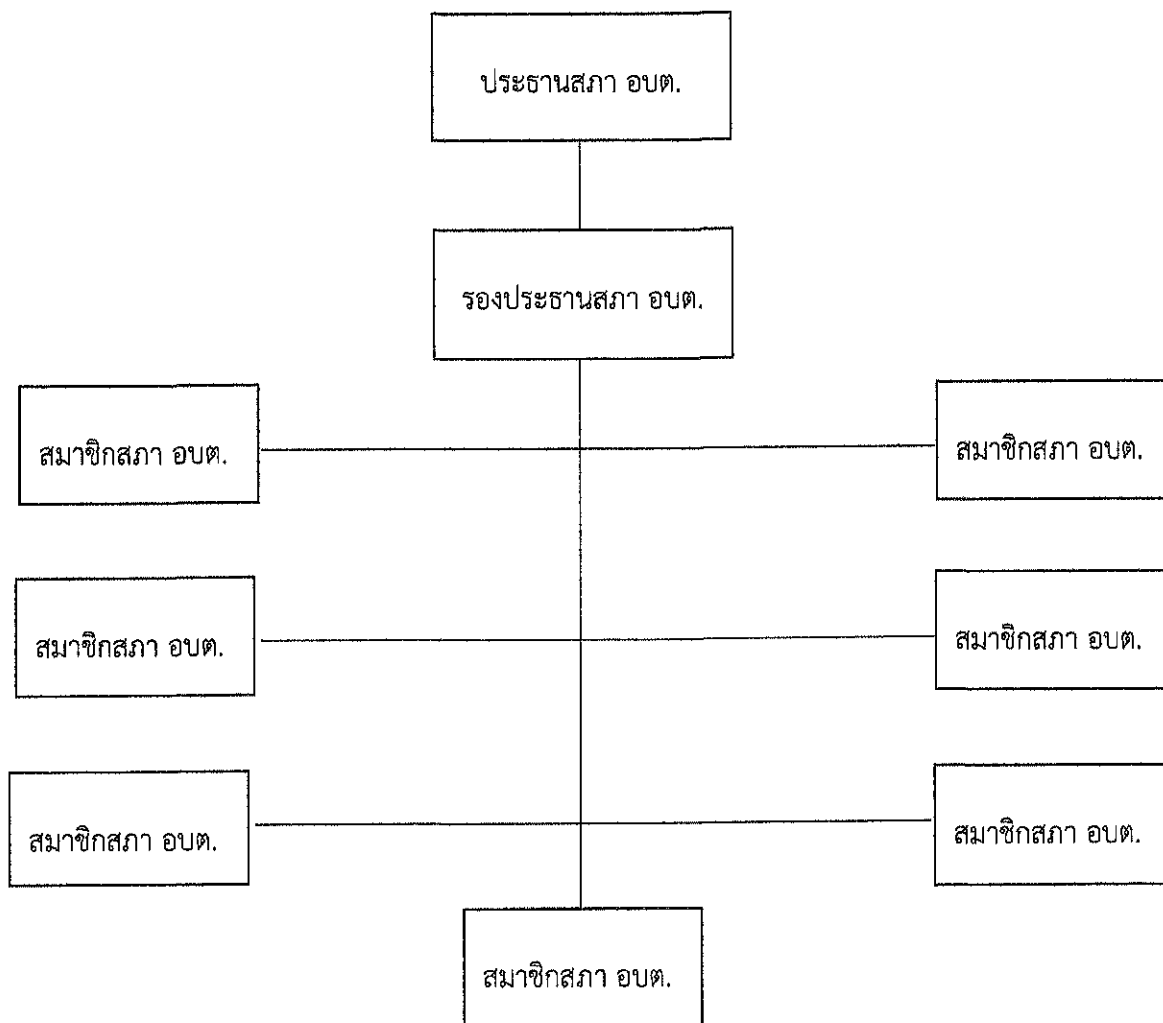

โครงสร้างของหน่วยงาน

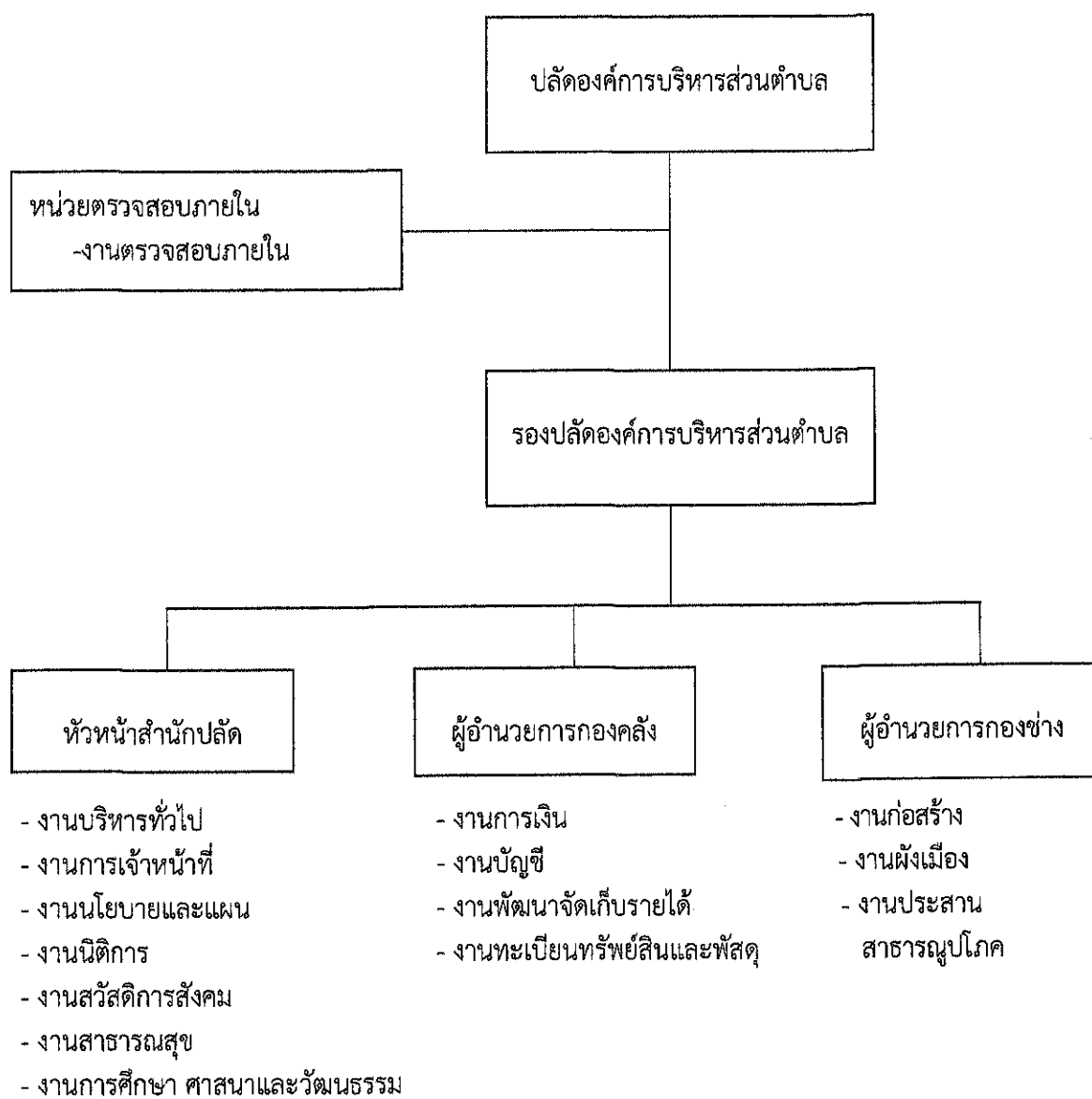
๑. โครงสร้างผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลสองแพรก

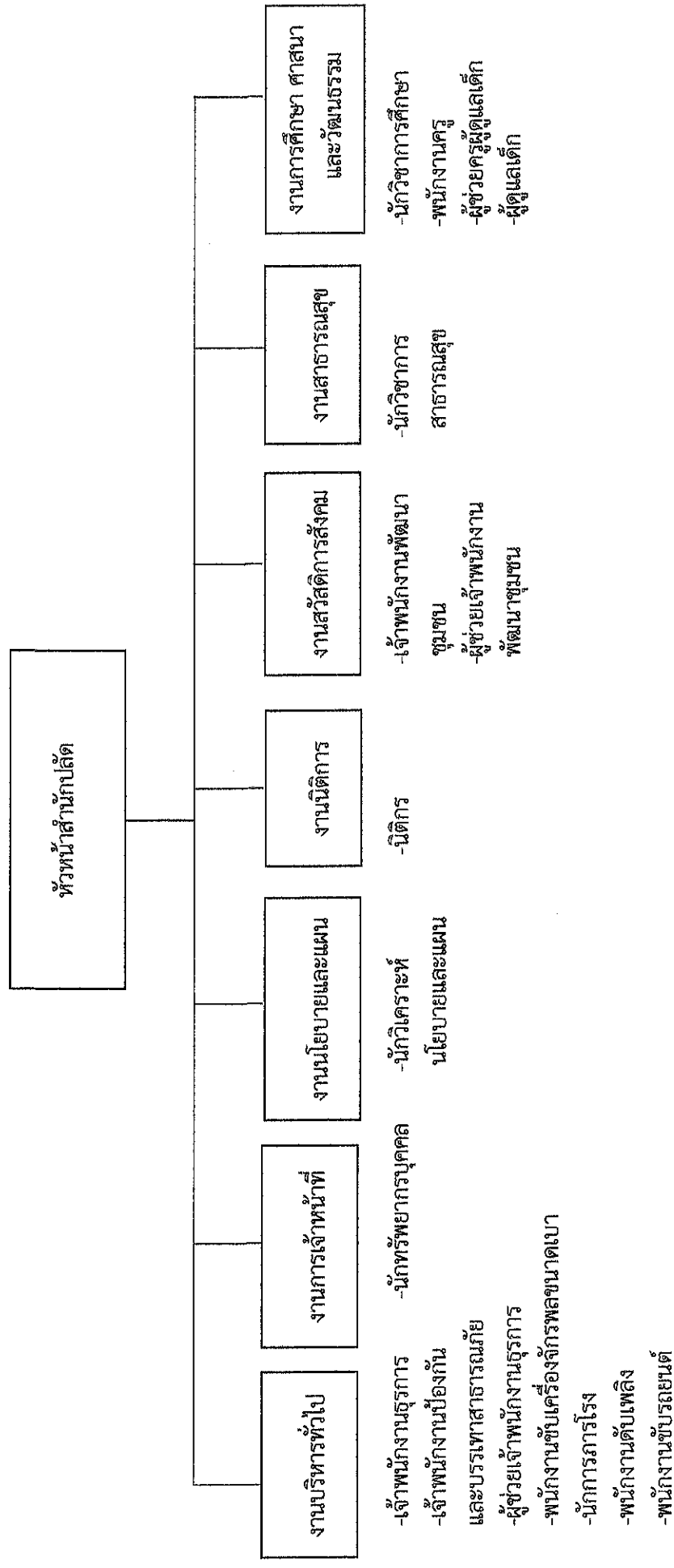
๒. โครงสร้างสภาองค์การบริหารส่วนตำบลสองแพรก

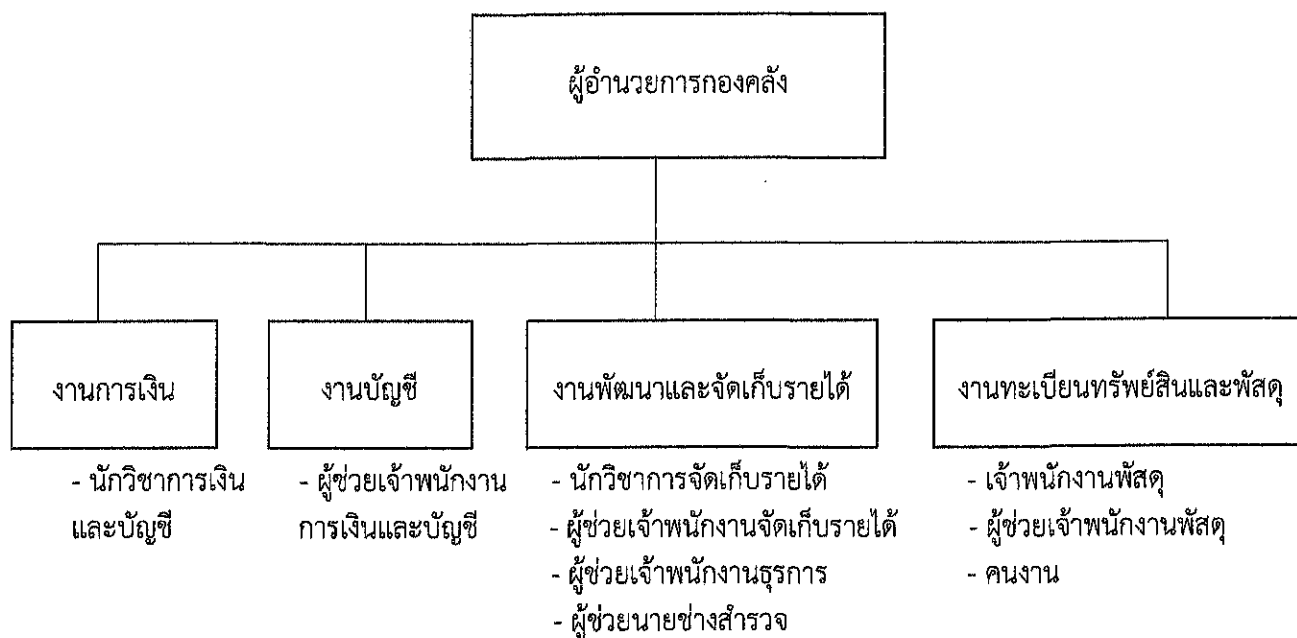
๓. โครงสร้างส่วนราชการ

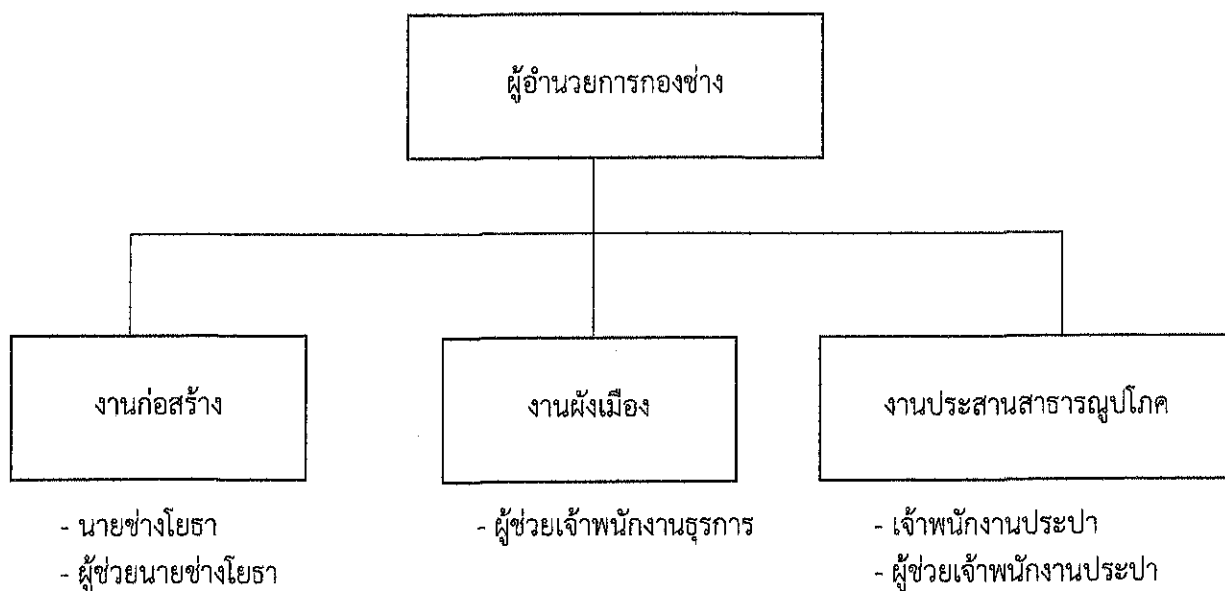
๔. โครงสร้างสำนักงานปลัด

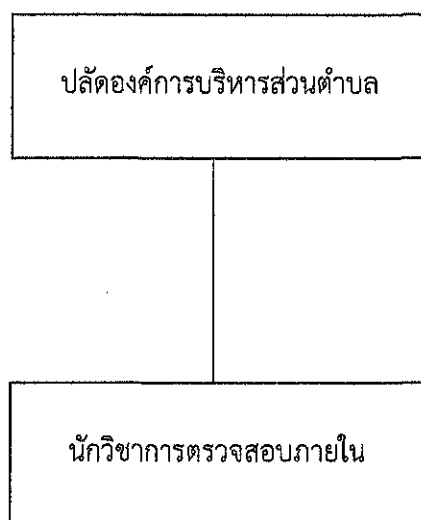
5. โครงสร้างกองคลัง

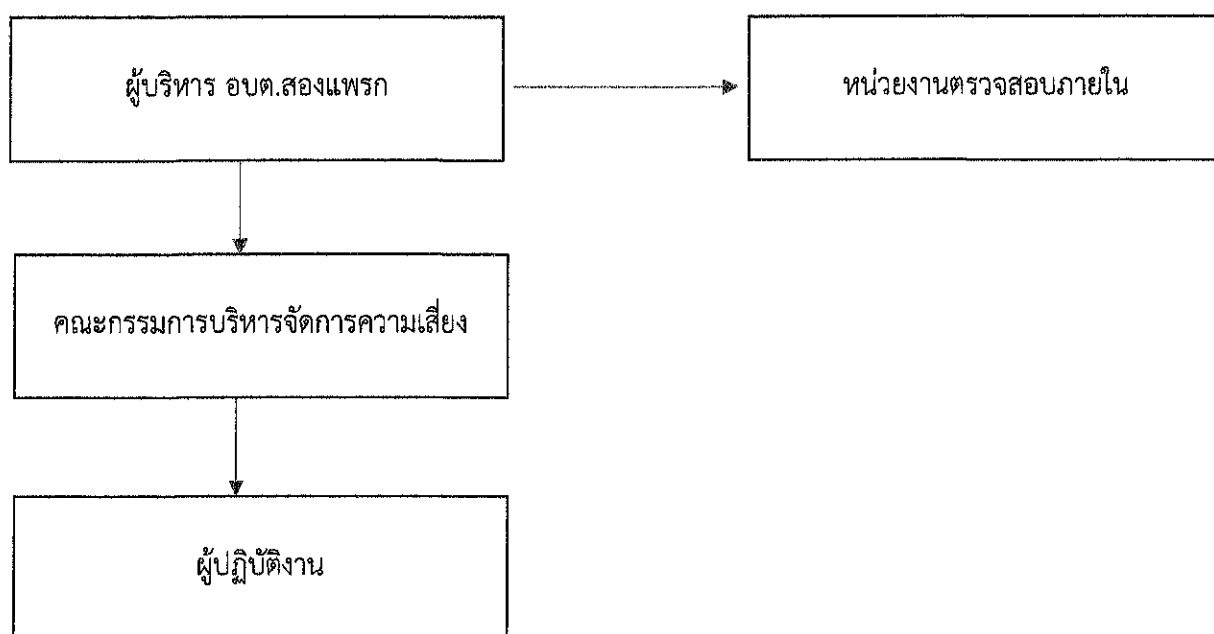
๖. โครงการสร้างกองช่าง

๗. โครงสร้างหน่วยตรวจสอบภายใน

๘. โครงสร้างคณะกรรมการบริหารจัดการความเสี่ยง

ในการจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงขององค์การบริหารส่วนตำบลสองแพรก ได้ใช้การวิเคราะห์ SWOT Analysis/Demand (Demand Analysis)/Global Demand และ Trend ปัจจัยและสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่มีผลต่อการพัฒนา อย่างน้อยต้องประกอบด้วย การวิเคราะห์ศักยภาพด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

- การวิเคราะห์ SWOT Analysis การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรค
- จุดแข็ง (S : Strengths) คือ การมองหาจุดเด่น ข้อดีภายในของหน่วยงาน
- จุดอ่อน (W : Weakness) คือ การมองหาจุดด้อย ข้อเสียภายในหน่วยงาน
- โอกาส (O : Opportunities) คือ ปัจจัยภายนอกที่เป็นโอกาสในการพัฒนาหน่วยงาน
- อุปสรรค (T : Treats) คือ ปัจจัยภายนอกที่เป็นอุปสรรคในการพัฒนาหน่วยงาน

ผลการวิเคราะห์ศักยภาพในชุมชนเพื่อประเมินสถานภาพการพัฒนาในปัจจุบันและโอกาสการพัฒนาในอนาคต ด้วยเทคนิค SWOT Analysis ซึ่งการพิจารณาจากสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกองค์กร ได้แก่ สภาพแวดล้อมด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านการเมืองการปกครอง และด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ผลปรากฏ ดังนี้

☞ จุดแข็ง (S : Strengths)

๑. คณะผู้บริหารมีความตั้งใจในการบริหารงานขององค์กรและใช้หลักการระเบียบปฏิบัติโดยเคร่งครัดในการแก้ปัญหาให้กับประชาชน
๒. สภาพองค์กรบริหารส่วนตำบลมีความตั้งใจในการทำงาน
๓. ตำบลสองแพรกมีลักษณะพื้นที่เป็นเทือกเขาและที่ราบสูงเหมาะแก่การประกอบอาชีพด้านเกษตรกรรมและเป็นพื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัดสุราษฎร์ธานี คือยางพาราและปาล์มน้ำมัน
๔. บุคลากรมีความรู้ความสามารถ
๕. มีระบบการประเมินผลที่ดีเป็นเครื่องมือในการบริหารงาน
๖. อบต. นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการปฏิบัติงาน ทำให้สะดวก รวดเร็วและได้รับข้อมูลข่าวสารที่กว้างไกล

☞ จุดอ่อน (W : Weakness)

๑. งบประมาณมีอยู่อย่างจำกัด
๒. ความร่วมมือของประชาชนในท้องถิ่นมีน้อย
๓. ประชาชนขาดความกระตือรือร้นในการช่วยเหลือตนเอง
๔. เมื่อถึงฤดูแล้งประชาชนขาดแคลนน้ำ
๕. สภาพปัญหาความต้องการมากไม่สามารถตอบสนองได้ครบถ้วน
๖. เส้นทางคมนาคมภายในเขตพื้นที่รับผิดชอบยังพัฒนาและปรับปรุงไม่ครอบคลุมทุกเส้นทาง

☞ โอกาส (O : Opportunities)

๑. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ ให้การสนับสนุนการดำเนินงานของท้องถิ่นไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาด้านเศรษฐกิจท้องถิ่น ระบบสาธารณสุข โภค และสาธารณสุขการ เป็นต้น
๒. พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น
๓. แผนยุทธศาสตร์จังหวัด กลุ่มจังหวัดและระดับชาติเอื้อต่อการพัฒนา
๔. มีเว็บไซต์ขององค์กรเพื่อเป็นช่องทางการติดต่อสื่อสารและประชาสัมพันธ์ข่าวสารต่าง ๆ

☞ อุปสรรค (T : Treats)

๑. สภาพการณ์ทางเศรษฐกิจในระดับประเทศส่งผลกระทบต่อพัฒนาท้องถิ่น
๒. การจัดสรรงบประมาณจากรัฐบาลมีจำนวนลดลง
๓. ราคาสินค้าทางการเกษตรตกต่ำ
๔. เกิดการเลียนแบบพฤติกรรมจากสื่อ
๕. กฎหมายระเบียบปฏิบัติบางเรื่องในระบบราชการยังไม่ได้รับการแก้ไขให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง

การวิเคราะห์ Demand (Demand Analysis)/Global Demand และ Trend ปัจจัยและสถานการณ์ การเปลี่ยนแปลงที่มีผลต่อการพัฒนาประกอบด้วยการวิเคราะห์ศักยภาพ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้าน การเมืองการบริหาร ด้านเทคโนโลยี และด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

☞ ด้านเศรษฐกิจ : เมื่อสภาพเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศไม่ดี ทำให้ประชาชนยากจนเพิ่มขึ้น เป็นสาเหตุของปัญหาอื่น ๆ ที่กระทบต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็นปัญหายาเสพติด ปัญหา ประชาชนเรียกร้องในสิ่งที่สามารถแก้ไขได้เฉพาะหน้ามากกว่าสิ่งที่ได้อย่างยั่งยืน องค์การบริหารส่วนตำบล สองแพร่จึงส่งเสริมสนับสนุน ให้มีกระบวนการสร้างอาชีพ สร้างรายได้ ลดรายจ่าย ให้กับประชาชนโดย ส่งเสริมแนวทางเศรษฐกิจแบบพอเพียงตามศักยภาพของหมู่บ้าน

☞ ด้านสังคม : ในปัจจุบันเทคโนโลยีมีการพัฒนาอย่างรวดเร็วและทันสมัยมากขึ้นการติดต่อสื่อสาร ต่าง ๆ ระหว่างบุคคลจึงใช้สมาร์โฟนมากกว่าการพบเจอและพูดคุยกัน สภาพสังคมจึงเปลี่ยนแปลงเป็นสังคม ปังเจกหรือเป็นส่วนตัวเพิ่มมากขึ้น ขาดการปฏิสัมพันธ์และการทำกิจกรรมร่วมกัน วิถีชีวิตมีการเปลี่ยนแปลง เชื่อมโยงกับเทคโนโลยีอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการดำรงชีวิตประจำวัน ทักษะคิดและ ค่านิยมที่แตกต่างกันไป ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่มุ่งเฉพาะเรื่องส่วนตัวมากกว่าส่วนรวม กระบวนการ เรียนรู้ต่าง ๆ ซึ่งสามารถเรียนรู้และค้นคว้าได้ด้วยตนเอง นอกจากการอยู่ในห้องเรียน

☞ ด้านการเมืองการบริหาร : การปกครองของไทยในปัจจุบัน แบ่งระดับการเมืองออกเป็น ๒ ระดับ ได้แก่ การเมืองระดับรัฐบาล และการเมืองระดับท้องถิ่น การเมืองระดับชาติ ได้แก่ การเมืองระดับรัฐบาล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ในส่วนของการเมืองระดับท้องถิ่น เช่น อบจ. กทม. พัทยา เทศบาล หรือ อบต. หรือแม้กระทั่งการเมืองในระดับหมู่บ้านที่ต้องมีการเลือกตั้งผู้ใหญ่บ้านโดยราษฎรในหมู่บ้านนั้น ๆ เป็นต้น ในสภาพข้อเท็จจริงในปัจจุบัน การเมืองในระดับชาติยังมีอิทธิพลต่อการเมืองในระดับท้องถิ่นอยู่หลาย ประการ เช่น การเลือกตั้งในระดับท้องถิ่นต้องอาศัยภาพลักษณ์ของพรรคการเมืองระดับชาติเพื่อช่วยในหา เสียง เป็นต้น ในอนาคตอำนาจหน้าที่และบทบาทของนัการเมืองท้องถิ่นและข้าราชการท้องถิ่นจะเป็นอย่างไร นั้น ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับสิ่งแวดล้อมทางการเมืองและนโยบายของรัฐบาลที่มีผลต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนั้น ผู้ปฏิบัติงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงจำเป็นต้องทราบความเคลื่อนไหวของนโยบายรัฐ เพื่อให้ การบริหารภารกิจต่าง ๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ากับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

☞ ด้านเทคโนโลยี : ปัจจุบันกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น มีนโยบายส่งเสริมการพัฒนา บุคลากรโดยการฝึกอบรมอยู่เป็นประจำ เช่น การฝึกอบรมการให้คอมพิวเตอร์โปรแกรมต่าง ๆ การฝึกอบรม การจัดทำเว็บไซต์องค์กร เป็นต้น ประกอบกับกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นมีเว็บไซต์เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ต่าง ๆ ที่จำเป็นและเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ปรับปรุงให้ทันสมัย เช่น การ เผยแพร่หนังสือสั่งการต่าง ๆ ผ่านช่องทางสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น

☞ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม : การเปลี่ยนแปลงสภาวะด้านทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศไม่ว่าจะเป็นอุณหภูมิที่สูงขึ้นหรือลดต่ำอย่างรวดเร็ว ฝนที่ไม่ตก ตามฤดูกาล ภัยแล้งยาวนาน ส่งผลซ้ำเติมให้ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทวีความ รุนแรงยิ่งขึ้น มลภาวะจากการปล่อยจากการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสู่ชั้นบรรยากาศยังเพิ่มขึ้น เป็นสาเหตุทำให้เกิด ปัญหาโลกร้อน ผลกระทบจากภัยธรรมชาติอันเกิดจากความแปรปรวนของภูมิอากาศ เช่น น้ำท่วม ภัยแล้ง หมอกควัน เป็นต้น ก่อให้เกิดความเสียหายต่อผลผลิตทางการเกษตรและส่งผลกระทบต่อภาคเศรษฐกิจและวิถี ชีวิตของประชาชนในพื้นที่ตามมา อีกทั้งมีการขยายตัวของชุมชน ผลที่ตามมาคือปริมาณขยะที่เพิ่มขึ้นจากการ บริโภค แต่ได้รับการจัดการตั้งแต่ระดับครัวเรือนจึงมีอัตราที่ลดลง

๒.การกำหนดนโยบายการบริหารจัดการความเสี่ยง

เพื่อให้มีระบบในการบริหารจัดการความเสี่ยงโดยการวิเคราะห์ บริหารปัจจัยและความคุ้มครองกิจกรรม รวมทั้งกระบวนการดำเนินงานต่าง ๆ เพื่อลดมูลเหตุของแต่ละโอกาสและผลกระทบที่จะเกิดความเสียหายที่จะเกิดขึ้นในอนาคต โดยจัดการความเสี่ยงให้ระดับความเสี่ยงอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ โดยคำนึงถึงการบรรลุเป้าหมายขององค์การบริหารส่วนตำบลสองแพรก ดังนี้

๑.การบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นความรับผิดชอบของคณะกรรมการบริหารจัดการความเสี่ยง ผู้บริหารและบุคลากรทุกระดับ

๒.ให้มีการบริหารจัดการความเสี่ยงทั่วทั้งองค์การบริหารส่วนตำบลสองแพรกแบบบูรณาการที่เป็นระบบมาตรฐานเดียวกันทั่วทั้งหน่วยงาน

๓.ให้มีการวิเคราะห์เพื่อระบุความเสี่ยงจากปัจจัยเสี่ยงในหลายด้านที่เกี่ยวข้อง ดังนี้ (๑) ด้านกลยุทธ์ : S (๒) ด้านการดำเนินงาน : O (๓) ด้านการเงิน : F (๔) ด้านปฏิบัติตามกฎหมาย/กฎระเบียบ : C

๔.ให้บริหารจัดการความเสี่ยง โดยพิจารณาจากยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลสองแพรก และแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม/ภารกิจที่สำคัญ รวมทั้งการควบคุมภายในที่เกี่ยวข้องที่มีระดับความเสี่ยงสูงอยู่ในระดับที่ยอมรับไม่ได้มาดำเนินการบริหารจัดการความเสี่ยง

๕.ให้มีการติดตาม ประเมินผล และสอบทานกระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีความเหมาะสมเป็นปัจจุบันและสอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

๖.ให้คณะกรรมการบริหารจัดการความเสี่ยง จัดทำรายงานผลการติดตามประเมินผลการบริหารจัดการความเสี่ยงนำเสนอต่อผู้บริหารท้องถิ่นเพื่อทราบและพิจารณาทบทวน ปรับปรุงตามความเหมาะสม

๗.ให้การบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินการปกติขององค์การบริหารส่วนตำบลสองแพรก โดยให้มีการเผยแพร่สร้างความเข้าใจผู้ปฏิบัติงานของทุกคนให้ตระหนักถึงความรับผิดชอบที่จะต้องปฏิบัติตามนโยบายการบริหารจัดการความเสี่ยงขององค์การบริหารส่วนตำบลอย่างเคร่งครัด

๓.การระบุความเสี่ยง

การระบุความเสี่ยงในกระบวนการปฏิบัติงาน หรือกิจกรรม เป็นการพิจารณาว่ามีสิ่งใดหรือเหตุการณ์ใดที่อาจเป็นปัญหาอุปสรรค ซึ่งอาจทำให้การดำเนินงานไม่ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของงานกิจกรรม และกระบวนการที่ได้ปฏิบัติอยู่ ทั้งในส่วนของงานตามภารกิจประจำและงานตามนโยบายว่าตอบสนองและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ วิสัยทัศน์ พันธกิจ และภารกิจของหน่วยงานรวมถึงคาดคะเนผลผลิตและผลลัพธ์ของแต่ละงานกิจกรรมว่าจะเกิดผลในทางใดโดยพิจารณาได้จากกระบวนการหรือกิจกรรมที่มีความสำคัญของข้อมูลสถิติของความเสี่ยงที่เคยเกิดขึ้นหรืออาจเกิดขึ้นในอนาคตและการระดมความคิดเห็นของบุคลากรภายในหน่วยงานจากนั้นระบุปัจจัยเสี่ยง คือ สาเหตุที่ทำให้เกิดความเสี่ยง ทั้งนี้ในการระบุความเสี่ยงจะต้องพิจารณาแหล่งที่มาของปัจจัยเสี่ยงทั้ง ๒ ด้าน คือ ปัจจัยเสี่ยงภายใน และภายนอก

๓.๑ ปัจจัยเสี่ยงภายใน หมายถึง ความเสี่ยงที่สามารถควบคุมได้โดยองค์กร เช่น โครงสร้างองค์กร วัฒนธรรมองค์กร นโยบายการบริหารจัดการ กระบวนการปฏิบัติงาน ความรู้ความสามารถและทักษะของบุคลากร ความเพียงพอของข้อมูล และเทคโนโลยีสำหรับการให้บริการ เป็นต้น

๓.๒ ปัจจัยเสี่ยงภายนอก หมายถึง ความเสี่ยงที่ไม่สามารถควบคุมได้โดยองค์กร เช่น ภาวะการณ์การแข่งขัน กระแสสังคม การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี การเมือง สภาวะเศรษฐกิจ สังคม กฎหมาย ภัยธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม เป็นต้น

แนวทางในการระบุความเสี่ยง

๑. ศึกษา และพิจารณาถึงเหตุการณ์ที่จะทำให้ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ต่าง ๆ โดยพิจารณาทั้งปัจจัยทั้งภายในและภายนอก เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแล้ว หรือคาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต

๒. พิจารณาถึงผลที่เกิดขึ้นจากความเสี่ยง สรุปประเด็นเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้น ซึ่งมีผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ และสาเหตุของเหตุการณ์หรือความเสี่ยงดังกล่าว ให้เป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อหารือร่วมกัน หากเหตุการณ์ที่มีผลกระทบในเชิงลบถือเป็นความเสี่ยงที่ต้องประเมินและจัดการความเสี่ยงนั้น สำหรับเหตุการณ์ที่มีผลกระทบในเชิงบวกเป็นโอกาส ซึ่งควรนำไปพิจารณาอีกครั้งในกระบวนการกำหนดวัตถุประสงค์ และกลยุทธ์ในการดำเนินงานต่อไป ทั้งนี้ ต้องระบุสาเหตุของความเสี่ยงด้วยทุกครั้ง โดยระบุให้ครบทุกสาเหตุที่ทำให้เกิดความเสี่ยงดังกล่าวเพื่อให้สามารถกำหนดแผนจัดการความเสี่ยงให้ได้ตรงกับสาเหตุที่ทำให้เกิดความเสี่ยง และสามารถลดความเสี่ยงได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

๓. พิจารณาประเภทความเสี่ยง

- ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk : S) หมายถึง ความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อทิศทางหรือ ภารกิจหลักขององค์กร หรือมีผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร เนื่องมาจากการเมือง เศรษฐกิจ ความเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ภายนอก ผู้ให้บริการ ฯลฯ หรือความเสี่ยงที่เกิดจากการ กระบวนการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ผิดพลาด รวมถึงความเสี่ยงที่เกิดจากการกำหนดแผนกลยุทธ์ แผนดำเนินงาน และนำไปปฏิบัติไม่เหมาะสม หรือไม่สอดคล้องกับปัจจัยภายในและสภาพแวดล้อมภายนอก อันส่งผลกระทบต่อ การบรรลุวิสัยทัศน์ พันธกิจ หรือสถานะขององค์กร

- ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน (Operational Risk : O) หมายถึง ความเสี่ยงเนื่องจากการ ปฏิบัติงานภายในองค์กร อันเกิดจากกระบวนการ บุคลากร ความเพียงพอของข้อมูล ส่งผลกระทบต่อการ ดำเนินงานขององค์กร เช่น ขาดการบริหารโครงการที่ดี ขาดบุคลากรที่มีคุณภาพ การใช้งานระบบเทคโนโลยี สารสนเทศไม่เต็มประสิทธิภาพ เป็นต้น

- ความเสี่ยงด้านการเงิน (Financial Risk : F) หมายถึง ความเสี่ยงเกี่ยวกับสถานะและการ ดำเนินการงานทางการเงิน เช่น การเบิกจ่ายงบประมาณไม่เป็นไปตามแผน งบประมาณถูกตัด งบประมาณที่ได้รับไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ของภารกิจที่เปลี่ยนแปลงไปทำให้การจัดสรรไม่พอเพียง จนกระทบการ ดำเนินงานขององค์กรในการบรรลุเป้าหมายตามพันธกิจ เนื่องมาจากการขาดการจัดหาข้อมูล การวิเคราะห์ การวางแผน การควบคุม และการจัดทำรายงานเพื่อนำมาใช้ในการบริหารการเงิน ได้อย่างถูกต้อง

- ความเสี่ยงด้านปฏิบัติตามกฎหมาย/กฎระเบียบ (Compliance Risk : C) หมายถึง ความเสี่ยงที่เกิดจากการละเมิดหรือไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับ ข้อสัญญา และข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องกับการ ดำเนินงานขององค์กร เช่น การทุจริต การไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขสัญญา การไม่ปฏิบัติตามกฎหมายเกี่ยวกับ ผลกระทบสิ่งแวดล้อม

นอกจากนี้ องค์กรสามารถแบ่งประเภทของความเสี่ยงเพิ่มเติมได้ตามความเหมาะสม เช่น ด้านการทุจริต/คอร์รัปชัน ด้านความหยุดชะงักของการดำเนินงาน ด้านการเปลี่ยนแปลงจากสภาพอากาศ ด้าน สิ่งแวดล้อม ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นต้น

๔. การประเมินความเสี่ยง

การประเมินความเสี่ยง เป็นการวิเคราะห์หาสาเหตุของความเสี่ยง และผลกระทบของความเสี่ยง โดยประเมินจากโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง และผลกระทบของความเสี่ยง (ความรุนแรง/ความเสียหายทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน) โดยอาจพิจารณาถึงผลกระทบทางด้านชื่อเสียงขององค์กร ด้านผู้รับบริการ ด้านบุคลากร ด้านเวลา ด้านความสำเร็จของงาน/กิจกรรม ด้านผลประโยชน์ทับซ้อน การให้หรือรับสินบน เพื่อจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยง

๔.๑ กำหนดเกณฑ์การประเมินมาตรฐาน กำหนดเกณฑ์ที่จะใช้ในการประเมินความเสี่ยง ได้แก่ ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) คือ ความเป็นไปได้หรือความถี่ที่จะเกิดความเสี่ยง ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) คือ ระดับของความเสี่ยงที่ส่งผลกระทบต่อเป้าหมายตามภารกิจ เป็นการพิจารณา ระดับความรุนแรงและมูลค่าความเสียหายจากความเสี่ยงที่คาดว่าจะได้รับและระดับของความเสี่ยง (Risk Matrix) โดยกำหนดเกณฑ์ในการประเมินขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมในการดำเนินงานและลักษณะของผลจากการดำเนินงาน ซึ่งสามารถกำหนดได้ ๕ ระดับ ดังนี้

เกณฑ์การประเมินระดับความเป็นไปได้/โอกาส

ระดับ	โอกาสที่จะเกิด	ความถี่ในการเกิดเหตุการณ์	ความน่าจะเป็นในการเกิดเหตุการณ์	ความน่าจะเป็นในการเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน การให้หรือรับสินบน
๑	น้อยมาก	๕ ปีต่อครั้ง	ไม่มีโอกาสเกิดขึ้นเลย (๐ - ๒๐%)	มีโอกาสดังเกิดขึ้นยาก
๒	น้อย	๒-๓ ปีต่อครั้ง	มีโอกาสในการเกิดขึ้นน้อยมาก (มากกว่า ๒๐ - ๔๐%)	มีโอกาสในการเกิดขึ้นน้อยครั้ง
๓	ปานกลาง	๑ ปีต่อครั้ง	มีโอกาสในการเกิดขึ้นปานกลาง (มากกว่า ๔๐ - ๖๐%)	มีโอกาสในการเกิดขึ้นบางครั้ง
๔	สูง	๑ - ๖ เดือนต่อครั้งแต่ไม่เกิน ๕ ครั้ง	มีโอกาสในการเกิดขึ้นมาก (มากกว่า ๖๐ - ๘๐%)	มีโอกาสในการเกิดขึ้นบ่อยครั้ง
๕	สูงมาก	๑ เดือนต่อครั้งหรือมากกว่า	มีโอกาสในการเกิดขึ้นสูงมาก (มากกว่า ๘๐ - ๑๐๐%)	มีโอกาสในการเกิดขึ้นประจำ

เกณฑ์การประเมินระดับความรุนแรงของผลกระทบ

ระดับ	ผลกระทบ	ผลกระทบต่อ			
		ทรัพย์สิน	องค์กร	ค่าเป้าหมาย	ด้านผลประโยชน์ทับซ้อน การให้หรือรับสินบน
๑	น้อยมาก	ไม่มีการ สูญเสีย	ไม่ส่งผลเลย หรือส่งผล กระทบระดับบุคคล	เป้าหมายความสำเร็จ ต่ำกว่า ๓๐%	สร้างความไม่สะดวกต่อการ ปฏิบัติงานนานๆ ครั้ง
๒	น้อย	สูญเสีย เล็กน้อย	ส่งผลกระทบใน ระดับหน่วยงาน	เป้าหมายความสำเร็จ ๓๐% - ๔๙.๙๙%	สร้างความไม่สะดวกต่อการ ปฏิบัติงานบ่อยครั้ง
๓	ปานกลาง	สูญเสียปาน กลาง	ส่งผลกระทบระดับ หน่วยงาน	เป้าหมายความสำเร็จ ๕๐% - ๖๙.๙๙%	สร้างบรรยากาศในการ ทำงานที่ไม่เหมาะสม
๔	สูง	สูญเสีย ค่อนข้างมาก	ส่งผลกระทบระดับกรม	เป้าหมายความสำเร็จ ๗๐% - ๘๕%	ถูกตงโทษทางวินัยอย่างไม่ ร้ายแรง
๕	สูงมาก	สูญเสียมาก	ส่งผลกระทบไปยัง ภายนอกกรม	เป้าหมายความสำเร็จ มากกว่า ๘๕%	ถูกตงโทษทางวินัยร้ายแรง

ในการประเมินความเสี่ยงควรระบุเหตุผลและข้อมูลประกอบในการประเมินระดับเกณฑ์ดังกล่าว เพื่อเป็นข้อมูลสนับสนุนต่อการเลือกระดับความเสี่ยงและใช้เป็นข้อมูลเปรียบเทียบในการประเมินระดับความเสี่ยงภายหลังการจัดการความเสี่ยง เมื่อทำการประเมินระดับของความเสียหายทั้งในโอกาสและความรุนแรงที่เกิดขึ้นแล้วให้ทำการคำนวณระดับของความเสียหายที่เหลืออยู่ด้วยสูตรการคำนวณ ดังนี้

$$\text{ระดับความเสี่ยง} = \text{ระดับโอกาส} \times \text{ระดับความรุนแรง}$$

ระดับความเสี่ยง (Risk Matrix) พิจารณาตามเกณฑ์ในการจัดการความเสี่ยง สามารถกำหนดได้หลายระดับและตามแต่ช่วงคะแนนที่กำหนด ตามตัวอย่างกำหนดที่ ๕ ระดับ ดังนี้

ลำดับ ความ เสี่ยง	ระดับความเสี่ยง	ช่วงคะแนน	เขตสี (zone)
๑	ความเสี่ยงระดับสูงมาก (Extreme Risk : E)	๒๐ - ๒๕ คะแนน	แดง
๒	ความเสี่ยงระดับสูง (High Risk : H)	๑๐ - ๑๖ คะแนน	ส้ม
๓	ความเสี่ยงระดับปานกลาง (Moderate Risk : M)	๔ - ๙ คะแนน	เหลือง
๔	ความเสี่ยงระดับน้อย (Low Risk : L)	๒ - ๓ คะแนน	เขียว
๕	ความเสี่ยงระดับน้อยมาก (Least Risk : L)	๑ คะแนน	ฟ้า

๔.๒ การประเมินโอกาสและผลกระทบของความเสี่ง เป็นการนำความเสี่ยงและปัจจัยเสี่ยงแต่ละปัจจัยที่ระบุไว้มาประเมินโอกาส (Likelihood) ที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงต่าง ๆ และประเมินระดับความรุนแรงหรือมูลค่าความเสียหาย (Impact) จากความเสี่ยง เพื่อให้เห็นถึงระดับของความเสี่ยงที่แตกต่างกัน ทำให้สามารถกำหนดการควบคุมความเสี่ยงได้อย่างเหมาะสม ซึ่งจะช่วยให้หน่วยงานสามารถวางแผนและจัดสรรทรัพยากรได้อย่างถูกต้องภายใต้งบประมาณ กำลังคน หรือเวลาที่มีจำกัด โดยอาศัยมาตรฐานที่กำหนดไว้ข้างต้น

ขั้นตอนในการประเมินโอกาสและผลกระทบของความเสี่ง

- พิจารณาโอกาส/ความถี่ ในการเกิดเหตุการณ์ต่างๆ (Likelihood) ว่ามีโอกาส/ความถี่ที่จะเกิดขึ้น มากน้อยเพียงใด ตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด

- พิจารณาความรุนแรงของผลกระทบของความเสี่ง (Impact) ที่มีผลต่อองค์กร/แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ว่ามีระดับความรุนแรง หรือมีความเสียหายเพียงใด ตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด

๔.๓ การวิเคราะห์ความเสี่ยง เมื่อพิจารณาโอกาส/ความถี่ที่จะเกิดเหตุการณ์ (Likelihood) และความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ของแต่ละปัจจัยเสี่ยงแล้วให้นำผลที่ได้มาพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง และผลกระทบของความเสี่งต่อองค์กร/แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ว่าก่อให้เกิดระดับของความเสี่ยงในระดับใด

๔.๔ การจัดลำดับความสำคัญในการจัดการความเสี่ยง เมื่อได้ค่าระดับความเสี่ยงแล้ว นำมาจัดลำดับความรุนแรงของความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อองค์กร/แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม เพื่อพิจารณากำหนดวิธีการบริหารจัดการความเสี่ยงของแต่ละสาเหตุของความเสี่ยงที่สำคัญให้เหมาะสม โดยพิจารณาจากระดับของความเสี่ยงที่เกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) และผลกระทบของความเสี่ง (Impact) ความรุนแรง/ความเสียหายทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน) ที่ประเมินได้โดยจัดเรียงลำดับจากระดับต่าง ๆ จากระดับความเสี่ยงน้อยมาก น้อย ปานกลาง สูง สูงมาก และเลือกความเสี่ยงตามที่กำหนดมาจัดลำดับความสำคัญในการจัดการความเสี่ยงภายหลังจากที่ได้ประเมินความเสี่ยงมาแล้ว เช่น ความเสี่ยงที่มีระดับสูงมากและสูงมาจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยง

แผนภูมิความเสี่ยง

ความรุนแรงของผลกระทบ	๕					
	๔					
	๓					
	๒					
	๑					
		๑	๒	๓	๔	๕

โอกาสจะเกิดเหตุการณ์

กรอบการกำหนดระดับความเสี่ยงตามเขตสี (zone)

จากแผนภูมิความเสี่ยงจะเห็นได้ว่า ได้มีการจัดระดับความเสี่ยงตามเขตสี (Zone) ซึ่งแบ่งเป็น ๕ ระดับ ซึ่งจะได้เชื่อมโยงไปสู่การควบคุม/การจัดการความเสี่ยงทั้งในปัจจุบัน และที่จะได้มีการกำหนดเพิ่มเติมตามนโยบายการบริหารความเสี่ยง ดังนี้

ระดับความเสี่ยง	เขตสี (zone)	มาตรการในปัจจุบัน	มาตรการเพิ่มเติม
ระดับน้อยมาก	ฟ้า 	มาตรการในการจัดการความเสี่ยงในปัจจุบันอาจเพียงพอแล้วให้ติดตามการดำเนินการเป็นระยะ ๆ	ไม่จำเป็นต้องมีมาตรการจัดการความเสี่ยงเพิ่มเติมอีก หรืออาจมีได้หากไม่ใช่ทรัพยากรเพิ่มเติม หรือมีแผนงานอื่นรองรับอยู่แล้ว
ระดับน้อย	เขียว 	มาตรการในการจัดการความเสี่ยงในปัจจุบันอาจเพียงพอแล้วให้ติดตามการดำเนินการเป็นระยะ ๆ	ไม่จำเป็นต้องมีมาตรการจัดการความเสี่ยงเพิ่มเติมอีก หรืออาจมีได้หากไม่ใช่ทรัพยากรเพิ่มเติม หรือมีแผนงานอื่นรองรับอยู่แล้ว
ระดับปานกลาง	เหลือง 	ต้องเฝ้าระวังอย่างต่อเนื่องและอาจเพิ่มเติมความเข้มข้นในการดำเนินการตามมาตรการในปัจจุบัน	ไม่จำเป็นต้องมีมาตรการจัดการความเสี่ยงเพิ่มเติมอีก หรืออาจมีได้หากไม่ใช่ทรัพยากรเพิ่มเติมหรือมีแผนงานอื่นรองรับอยู่แล้ว
ระดับสูง	ส้ม 	ต้องเฝ้าระวังอย่างต่อเนื่องและอาจเพิ่มเติมความเข้มข้นในการดำเนินการตามมาตรการในปัจจุบัน	จำเป็นต้องมีการเพิ่มเติมมาตรการโดยหากมีข้อจำกัดในด้านทรัพยากรในการจัดการความเสี่ยงให้มีความสำคัญในระดับรอง
ระดับสูงมาก	แดง 	ต้องเฝ้าระวังอย่างต่อเนื่องและอาจเพิ่มเติมความเข้มข้นในการดำเนินการตามมาตรการในปัจจุบัน	จำเป็นต้องมีการเพิ่มเติมมาตรการโดยหากมีข้อจำกัดในด้านทรัพยากรในการจัดการความเสี่ยงให้มีความสำคัญในระดับที่สูงกว่าและผู้บริหารควรให้ความสำคัญในการติดตามการดำเนินการตามมาตรการดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง

๕. การตอบสนองความเสี่ยง

๕.๑ การประเมินผลการจัดการความเสี่ยง การควบคุมที่มีอยู่ เป็นการประเมินกิจกรรมที่กำหนดขึ้น เพื่อเป็นเครื่องมือช่วยควบคุม ความเสี่ยง หรือปัจจัยเสี่ยง ที่มีผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร/หน่วยงาน ซึ่งกิจกรรมการควบคุมดังกล่าว หมายถึง กระบวนการ วิธีการปฏิบัติงานต่าง ๆ ที่จะทำให้มั่นใจได้ว่าผู้รับผิดชอบแต่ละกิจกรรมได้ดำเนินการสอดคล้องกับทิศทางที่ต้องการ สามารถช่วยป้องกันและชี้ให้เห็นถึงความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อวัตถุประสงค์ได้

หลังจากประเมินความเสี่ยงและจัดลำดับความเสี่ยงแล้ว ขั้นตอนต่อไป คือ การวิเคราะห์การการจัดการหรือควบคุมเดิมที่มีอยู่ก่อนว่าได้มีการจัดการควบคุมเพื่อช่วยลดความเสี่ยงไว้อย่างไร รวมทั้ง พิจารณาดูว่าการจัดการหรือควบคุมที่ได้กำหนดไว้แล้วนั้น ได้มีการนำมาปฏิบัติด้วยหรือไม่ และได้ผลเป็นอย่างไร ซึ่งการดำเนินการดังกล่าว ดำเนินการภายหลังจากการที่ได้ระบุระดับความเสี่ยงและจัดลำดับความเสี่ยงแล้วให้นำความเสี่ยงมาประเมินผลการควบคุมและการจัดการที่มีอยู่ว่ามีประสิทธิผลเพียงพอหรือไม่ และสามารถลดหรือควบคุมความเสี่ยงและปัจจัยเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ ต้องปรับปรุง ดังนี้

- กรณีเพียงพอ หมายถึง ลด/ควบคุมความเสี่ยงลงสู่ระดับที่ยอมรับได้
- กรณีต้องปรับปรุง หมายถึง ไม่สามารถลด/ควบคุมความเสี่ยงได้

๕.๒ การจัดการความเสี่ยง เป็นกระบวนการดำเนินการต่าง ๆ โดยลดมูลเหตุของแต่ละโอกาสที่จะทำให้เกิดความเสียหาย เพื่อให้ระดับความเสี่ยงและผลกระทบของความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นในอนาคตอยู่ในระดับที่สามารถรับได้ ประเมินได้ ควบคุมได้ และตรวจสอบได้อย่างมีระบบ โดยพิจารณาต้นทุนการจัดการความเสี่ยงและผลประโยชน์ที่จะได้รับ โดยมีทางเลือกที่จะจัดการกับความเสี่ยงอยู่ด้วยกัน ๔ วิธี

- กรณียอมรับความเสี่ยง หมายถึง เป็นความเสี่ยงที่ยอมรับให้มีความเสี่ยงได้

เพราะต้นทุนการจัดการความเสี่ยงสูงอาจไม่คุ้มกับผลประโยชน์ที่อาจจะเกิดขึ้น หรือเป็นความเสี่ยงที่มีสาเหตุจากปัจจัยภายนอกที่อยู่เหนือการควบคุม และไม่อาจเลือกใช้วิธีอื่นได้ แต่ควรมีมาตรการติดตามอย่างใกล้ชิดเพื่อรองรับผลที่เกิดขึ้น หรือเป็นความเสี่ยงที่อยู่ในระดับที่ยอมรับได้

- กรณีหลีกเลี่ยงความเสี่ยง หมายถึง เป็นความเสี่ยงที่ยอมรับไม่ได้ มีผลกระทบกับองค์กร แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม หรือกระบวนการอย่างสูง ซึ่งไม่สามารถจัดการได้ด้วยวิธีอื่น โดยอาจควบคุมได้ด้วยการยกเลิก/ปรับเปลี่ยน เป้าหมาย/โครงการ/งานหรือกิจกรรม

- กรณีถ่ายโอนความเสี่ยง หมายถึง เป็นความเสี่ยงที่ยอมรับไม่ได้ ต้องดำเนินการถ่ายโอนความเสี่ยงให้ผู้อื่น เช่น จ้างบุคคลภายนอก เป็นต้น โดยอาจเป็นความเสี่ยงเกี่ยวกับความเสี่ยงที่มีขนาดความรุนแรงมาก เช่น ความเสี่ยงเกี่ยวกับภัยธรรมชาติ/วินาศภัย ความเสี่ยงที่ต้องดำเนินการในเรื่องที่ไม่มีความชำนาญ ความเสี่ยงที่ต้องปฏิบัติงานที่มีปริมาณมากในเวลาอันจำกัด เป็นต้น

- กรณีควบคุม/ลดความเสี่ยง หมายถึง เป็นความเสี่ยงที่ยอมรับไม่ได้ ต้องหาแนวทางการควบคุมทั้งโอกาสและผลกระทบของความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ ซึ่งได้รับผลกระทบจากปัจจัยภายในและอยู่ภายใต้การควบคุมขององค์กร ได้แก่ การควบคุมภายใน หรือเป็นความเสี่ยงที่ยอมรับไม่ได้ ต้องหาแนวทาง การควบคุมทั้งโอกาสและผลกระทบของความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ ซึ่งได้รับผลกระทบจากปัจจัยภายนอกและมีได้อยู่ภายใต้การควบคุมขององค์กร ได้แก่ แผนรองรับ/มาตรการ

๖. การติดตามและทบทวน

การติดตามและทบทวน ตามแผนบริหารจัดการความเสี่ยง รวมทั้งปัญหา/อุปสรรคและแนวทางแก้ไข โดยอาจติดตามเป็นรายไตรมาส ติดตามเป็นรอบ ๖ เดือน ๙ เดือน และ ๑๒ เดือน ตามที่องค์กรเห็นความเหมาะสม เพื่อให้มั่นใจว่าแผนการบริหารความเสี่ยงนั้นมีประสิทธิภาพ รวมทั้งสาเหตุของความเสี่ยงที่มีผลต่อความสำเร็จ ความรุนแรงของผลกระทบ วิธีการบริหารจัดการความเสี่ยง รวมถึงค่าใช้จ่ายในการจัดการ มีความเหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป โดยมีเป้าหมายในการติดตามผล คือ

๖.๑ เป็นการประเมินคุณภาพและความเหมาะสมกับวิธีการจัดการความเสี่ยง รวมทั้งติดตามผลการจัดการความเสี่ยงที่ได้มีการดำเนินการไปแล้วว่าบรรลุผลของการบริหารความเสี่ยงหรือไม่

๖.๒ เป็นการติดตามความคืบหน้าของมาตรการที่เป็นการทำเพิ่มเติมว่าแล้วเสร็จตามกำหนดหรือไม่ สามารถลดโอกาสหรือผลกระทบของความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้หรือไม่ วิธีการจัดการความเสี่ยงใดมีประสิทธิภาพก็ให้ดำเนินการต่อไป หรือวิธีการใดควรปรับเปลี่ยน และนำผลการติดตามไปรายงานให้ผู้บริหารทราบตามแบบรายงานที่ได้จัดทำโดยกำหนดติดตามในการรายงาน นอกจากจะรายงานตามแบบฟอร์มที่กำหนดแล้ว ต้องมีการติดตามผลจากการปฏิบัติงานและการบริหารงานตามกรอบระยะเวลาที่กำหนดด้วย

๖.๓ เป็นการทบทวนแผนและรายงานผลผลตามแผนการบริหารจัดการความเสี่ยง โดยวิเคราะห์และประเมินการบริหารจัดการความเสี่ยง รวมทั้งกิจกรรมหรือการจัดการที่ได้มีการดำเนินการในงวดที่ผ่านมาว่ามีประสิทธิผลหรือไม่ ถ้ายังมีความเสี่ยงเหลืออยู่ หรือพบความเสี่ยงที่เกิดขึ้นใหม่ เช่น จากการปรับเปลี่ยนสภาพแวดล้อม วิธีการปฏิบัติงาน เป็นต้น เพื่อใช้ในการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงในงวดถัดไป

๗. การสื่อสารและการรายงาน

การสื่อสารและการรายงาน ตามนโยบายเกี่ยวกับการบริหารจัดการความเสี่ยงและการกำหนดเกณฑ์เพื่อใช้ในการพิจารณาข้อมูลที่จะนำมาบริหารจัดการความเสี่ยง รวมถึงการพิจารณาถึงวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนและสอดคล้องกัน ทั้งวัตถุประสงค์ในแต่ละระดับและและการทำงานต่าง ๆ ขององค์กร ทั้งนี้ สามารถเตรียมข้อมูลต่าง ๆ ได้หลายวิธีการ ดังนี้

๑. พิจารณาข้อมูลกำหนดขอบเขตความรับผิดชอบตามประเด็นยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรในแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๒. พิจารณาว่าโครงการที่จัดทำขึ้นในปีงบประมาณตอบสนองยุทธศาสตร์ใด กลยุทธ์ แผนงาน แนวทางการพัฒนาใดตามที่กำหนดในข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติในปีงบประมาณ

๓. พิจารณางานประจำตามหน้าที่ โครงการและภารกิจของสำนัก/กอง ที่กำหนดในแผนปฏิบัติราชการของหน่วยงานตามที่ปรากฏในข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติในปีงบประมาณ

๔. พิจารณาถึงวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานในแต่ละกิจกรรม ตัวชี้วัด (ถ้ามี) และเป้าหมายของการดำเนินงานในแต่ละกิจกรรมที่สนับสนุนยุทธศาสตร์

๕. ดำเนินการวิเคราะห์ความเสี่ยงแต่ละประเภทตามที่กำหนดและปัจจัยเสี่ยง โดยการระบุความเสี่ยงและประเมินความเสี่ยงว่าอยู่ระดับใดตามที่ได้กำหนด

๖. กำหนดวิธีการตอบสนองความเสี่ยงตามความเสี่ยงและระดับความเสี่ยงที่วิเคราะห์ได้

๗. จัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยง สำหรับความเสี่ยงที่ยังยอมรับไม่ได้หรือต้องการพัฒนาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยกำหนดเป็นแผนงาน/กิจกรรม/ขั้นตอน/การปฏิบัติงาน โดยกำหนดผู้รับผิดชอบและระยะเวลาการดำเนินงาน

๘.ติดตามประเมินผลการบริหารจัดการความเสี่ยง ความคืบหน้า ปัญหาอุปสรรคและแนวทางการแก้ไขปัญหา (ถ้ามี) ตามที่ได้กำหนดนโยบายการติดตามไว้ เช่น รายไตรมาส เป็นต้น

๙.รายงานผลตามแผนการบริหารจัดการความเสี่ยงต่อผู้บริหารให้รับทราบ

๑๐.พิจารณาทบทวนแผนการบริหารจัดการความเสี่ยง โดยสรุปผลการดำเนินงานภายหลังจากที่ได้ดำเนินการตามแผนบริหารจัดการความเสี่ยงแล้ววาระดับความเสี่ยงปัจจุบันอยู่ในระดับใด จำเป็นจะต้องนำไปดำเนินการในในปีงบประมาณต่อไปหรือไม่อย่างไร

๑๑.รายงานสรุปผลต่อผู้บริหารให้รับทราบ

ทั้งนี้ การพิจารณาแผนงาน โครงการ ภารกิจงาน กิจกรรม ก่อนการดำเนินการอาจพิจารณาแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมตามภารกิจที่มีความสำคัญ โดยกำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณา เพื่อพิจารณาคัดเลือกแผนงาน/โครงการ เพื่อนำมาจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง โดยวิเคราะห์จากความสำคัญของแผนงาน/โครงการ เช่น โครงการเชิงยุทธศาสตร์, โครงการ Flagship , โครงการตามนโยบายที่สำคัญ, โครงการที่มีงบประมาณสูง เป็นต้น โดยการกำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณา คัดเลือกแผนงาน/โครงการที่สำคัญ เช่น ความสอดคล้องกับกลยุทธ์ในประเด็นยุทธศาสตร์ การส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของนโยบาย (แผนงาน/โครงการสำคัญ) ตามยุทธศาสตร์องค์กร จำนวนวงเงินงบประมาณ เป็นต้น เพื่อคัดกรองเฉพาะเรื่องที่สำคัญในขั้นต้นก่อน แต่ทั้งนี้หากดำเนินการเช่นนี้ แผนงาน โครงการ ภารกิจงาน กิจกรรมอื่น ๆ ที่ไม่เข้าหลักเกณฑ์การพิจารณาจะต้องดำเนินการให้อยู่ในระบบประเมินผลการควบคุมภายในด้วย เพื่อให้ครอบคลุมในการพิจารณาถึงความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กร

บทที่ 4 ➤ แผนบริหารจัดการความเสี่ยง

กรอบแนวทางการดำเนินการแผนบริหารจัดการความเสี่ยง

การบริหารจัดการความเสี่ยงทางกลยุทธ์ที่สำคัญตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี โดยจะช่วยให้การบริหารงานและการตัดสินใจด้านต่าง ๆ เช่น การวางแผน การกำหนดกลยุทธ์ การติดตาม ควบคุมและวัดผล การปฏิบัติงาน ตลอดจนการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ อย่างเหมาะสม และมีประสิทธิภาพมากขึ้น ลดการสูญเสีย และโอกาสที่จะทำให้เกิดความเสียหายแก่องค์กร ภายใต้สภาวะการดำเนินงานของทุก ๆ องค์กรล้วนแต่มีความเสี่ยง ซึ่งก็คือความไม่แน่นอนที่จะส่งกระทบต่อการดำเนินงานหรือเป้าหมายขององค์กร จึงจำเป็นต้องมีการจัดการความเสี่ยงเหล่านั้นอย่างเป็นระบบ โดยการระบุความเสี่ยงว่ามีความเสี่ยงใดบ้างที่กระทบต่อการดำเนินงาน และเป้าหมายขององค์กร วิเคราะห์ความเสี่ยงจากโอกาสและผลกระทบที่เกิดขึ้น จัดลำดับความสำคัญของเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นและปัจจัยเสี่ยงแล้วกำหนดแนวทางหรือแผนในการจัดการความเสี่ยง โดยต้องคำนึงถึงความคุ้มค่าในการจัดการความเสี่ยงอย่างเหมาะสม

แผนบริหารจัดการความเสี่ยงจัดทำขึ้นเพื่อเป็นกรอบแนวทางปฏิบัติงานในการดำเนินงาน การบริหารจัดการความเสี่ยงขององค์กรให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลทั่วทั้งองค์กร รวมทั้งเพื่อให้ผู้บริหารและบุคลากรมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการบริหารจัดการความเสี่ยงเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลนั้น กรอบแนวทางการดำเนินการแผนบริหารจัดการความเสี่ยงขององค์กรประจำปี ต้องมีความสอดคล้องและเชื่อมโยงวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ กลยุทธ์ขององค์กร โดยการกำหนดความเสี่ยงระดับองค์กรจะต้องมีการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร ที่มีวัตถุประสงค์ในการสร้างความมั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่าการดำเนินงานจะบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร ทั้งในด้านประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการดำเนินงาน การใช้ทรัพยากรซึ่งรวมถึงการป้องกันและดูแลทรัพย์สิน การป้องกันหรือลดความผิดพลาด ความเสียหาย ความรู้ไหล การสิ้นเปลืองหรือการทุจริต ด้านความเชื่อถือได้ของรายงาน (ทั้งรายงานทางการเงินและไม่ใช่ทางการเงิน) ด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และนโยบายซึ่งรวมถึงระเบียบปฏิบัติของฝ่ายบริหาร รวมทั้งด้านอื่น ๆ ที่กำหนด

การพิจารณาความเสี่ยงเชิงยุทธศาสตร์ที่อาจส่งผลกระทบต่อการบริหารราชการขององค์กร โดยพิจารณาความเสี่ยงเชิงยุทธศาสตร์ของแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมตามภารกิจที่มีความสำคัญ เพื่อนำมาจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยง

การระบุความเสี่ยง
องค์การบริหารส่วนตำบลสองแพรก อำเภอยะบوري จังหวัดสุราษฎร์ธานี
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2566

การระบุความเสี่ยง			การประเมินความเสี่ยง			
ประเภทความเสี่ยง	รหัสความเสี่ยง	ความเสี่ยง	ปัจจัยเสี่ยง	โอกาส	ผลกระทบ	ระดับความเสี่ยง ลำดับความเสี่ยง
C ด้านปฏิบัติการตาม กฎหมาย/ กฎระเบียบ	001-03-C-01	การขออนุญาตใช้พื้นที่ป่าไม้ และ สปก.	1.เป็นพื้นที่ของป่าไม้และ สปก 2.ขั้นตอนการขออนุญาตใช้พื้นที่มีความล่าช้า ใช้เวลานาน ตามกฎหมายกระทรวง ระเบียบของป่าไม้และ สปก.	3	4	12 (สูง)
	001-01,02,03-C-02	การใช้รถส่วนบุคคล	1.ผู้ขับรถส่วนบุคคลไม่มีการกรอกข้อมูลบันทึกการใช้รถ ส่วนกลาง 2.เมื่อออกนอกเขตพื้นที่ไม่การขออนุญาตผู้บริหารท้องถิ่น	1	1	1 (น้อยมาก)
	001-01-O-01	งานสารบรรณ	พื้นที่ในการจัดเก็บเอกสารไม่เพียงพอ ทำให้ยากต่อการ สืบค้นและเอกสารสูญหาย	3	1	3 (น้อย)
O ด้านการดำเนินงาน	001-01-O-02	ขาดบุคลากรในการปฏิบัติงาน	ผู้สอบแข่งขันได้น้อยกว่าอัตราตำแหน่งว่าง	4	5	20 (สูงมาก)
	001-03-F-01	การกำหนดราคากลาง	ราคาวัสดุรายการไม่มีในพณิชย์จังหวัด	2	2	4 (ปานกลาง)
	001-02-F-02	การเก็บรักษาพัสดุ	พัสดุสูญหาย	3	2	6 (ปานกลาง)
F ด้านการเงิน						

การตอบสนองความเสี่ยง
องค์การบริหารส่วนตำบลสองแพรก อำเภอยะบุรี จังหวัดสุราษฎร์ธานี
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2566

ประเภทความเสี่ยง	รหัสความเสี่ยง	ลำดับความเสี่ยง	กิจกรรมการควบคุมหรือการจัดการที่มีอยู่	การจัดการความเสี่ยง (ยอมรับ/หลีกเลี่ยง/ ถ่ายโอน/ลด/ควบคุม)	ความเสี่ยงและปัจจัย เสี่ยงที่เหลืออยู่	วิธีการ/มาตรการจัดการ ความเสี่ยง	ผู้รับผิดชอบและ ระยะเวลา
C	001-03-C-01	2	ดำเนินการขออนุญาตใช้พื้นที่ให้ทันในรอบการพิจารณา	ควบคุม	การอนุญาตใช้พื้นที่ไม่ ทันในรอบการพิจารณา	ดำเนินการขออนุญาตใช้พื้นที่ ให้ทันในรอบการพิจารณา	กองช่าง มี.ค. - ส.ค. 2566
	001-01,02,03-C-02	5	1.มีการบันทึกในสมุดบันทึกการใช้รถส่วนบุคคลส่ง 2.มีแบบขอใช้รถ แบบ 3. และสมุดขออนุญาต เดินทางไปราชการในการขออนุญาตใช้รถ	ยอมรับ	-	-	-
O	001-01-O-01	4	จัดทำระบบงานสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์เพื่อ จัดเก็บเอกสาร	ยอมรับ	-	-	-
	001-01-O-02	1	แต่งตั้งบุคลากรในตำแหน่งอื่นมาปฏิบัติงาน แทนตำแหน่งที่ว่าง	ควบคุม	ยังขาดบุคลากรในการ ปฏิบัติงาน	รับโอนย้ายและสรรหา บุคลากรที่มีคุณสมบัติตาม กรอบอัตราที่ขาด	สำนักปลัด มี.ค. - ก.ย. 2566
F	001-03-F-01	3	สืบราคาวัสดุจากท้องตลาด อย่างน้อย 3 ราย	ยอมรับ	-	-	-
	001-02-F-02	3	ทุกหน่วยงานมีการดำเนินการควบคุมพัสดุ	ควบคุม	พัสดุสูญหาย	แต่งตั้งคณะกรรมการ ดำเนินการตรวจสอบพัสดุ ประจำปี	กองคลัง มี.ค. - ก.ย. 2566

แผนบริหารจัดการความเสี่ยง
องค์การบริหารส่วนตำบลสองแพรก อำเภอยะบุรี จังหวัดสุราษฎร์ธานี
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2566

รหัสความเสี่ยง	กิจกรรมที่พบความเสี่ยง	มาตรการการบริหารจัดการความเสี่ยง	เป้าหมาย/ผลสำเร็จของการจัดการความเสี่ยง	ปีงบประมาณ พ.ศ.2566												ผู้รับผิดชอบ	งบประมาณ (บาท)		
				ด.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.				
001-03-C-01	การขออนุญาตใช้พื้นที่ไม่ทันในรอบการพิจารณา	ดำเนินการขออนุญาตใช้พื้นที่ให้ทันในรอบการพิจารณา	อปท.สามารถดำเนินการใช้พื้นที่เพื่อดำเนินการจัดทำโครงการพัฒนาให้แก่ประชาชน												←	→	กองช่าง	-	
001-01-O-02	ยังขาดบุคลากรในการปฏิบัติงาน	รับโอนย้ายและสรรหาบุคลากรที่มีคุณสมบัติตามกรอบอัตราที่ขาด	มีบุคลากรในการปฏิบัติงานที่มีศักยภาพ													←	→	สำนักปลัด	-
001-02-F-02	พัสดุสูญหาย	แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการตรวจสอบพัสดุประจำปี	สามารถควบคุมพัสดุไม่ให้สูญหายได้													←	→	กองคลัง	-